

Пасля сезона летніх адпачынкаў менавіта ў верасні на сталічным другасным рынку жыллёвай нерухомасці традыцыйна пачынаецца актывізацыя патэнцыяльных пакупнікоў кватэр. **СТАР 2**

Толькі цяпер яна знайшла магільні свайго дзеда, які загінуў у лістападзе 1944-га пад Будапештам. Пакуль мужчыны ўсталёўвалі шыльду, яна чытала малітву па родным дзеду і па ўсіх загінулых героях. **СТАР 3**

Мора ў нас, на жаль, няма. Таму ў летні сезон тысячы беларусаў цягнуцца да мора — хто да Балтыйскага, хто да Чорнага, а хто пабагацей — то і да Міжземнага і далёкіх ад нас акіянаў... **СТАР 6**

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«МІНСК ТРЭБА РАБІЦЬ УТУЛЬНЫМ ДОМАМ ДЛЯ ГАРАДЖАН»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 7 верасня прыняў удзел у адкрыцці ў Мінску галерэі народнага мастака Беларусі Міхаіла Савіцкага, паведамліў БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Мастацкая галерэя размясцілася ў будынку на плошчы Свабоды, 15, узведзеным у XVIII стагоддзі. Гэты будынак як месца размяшчэння галерэі быў выбраны самім мастаком. З яго ж згоды ён рэканструяваўся і дабудоваўся як музейны аб'ект двойнага прызначэння, які сумяшчае ўласна мастацкую галерэю і экспазіцыю, звязаную з гісторыяй гэтага будынка.

Чатыры залы першага паверха адведзены пад рэканструкцыю інтэр'ераў жылых памяшканняў сядзібнага дома — гэта вялікая і малая гасціныя, кабінет, бібліятэка. Экспазіцыя, прысвечаная творчасці Міхаіла Савіцкага, размешчана ў дзевяці залах другога паверха і на трэцім паверсе прыбудовы. Яна сфарміравана з работ, набытых у мастака або падараных ім, перададзеных на часовае захоўванне сям'ёй мастака, а таксама беларускімі музеймі. У галерэі дэманструюцца адноўленыя інтэр'еры майстэрні і рабочага кабінета Міхаіла Савіцкага, матэрыялы, звязаныя з яго біяграфіяй, — асабістыя рэчы, узнагароды, дакументы, фатаграфіі, пісьмы, кнігі з аўтаграфамі і г.д. Усяго ў галерэі выстаўлена 98 работ мастака. Асаблівае месца ў экспазіцыі займаюць серыі карцін «Лічыны на сэрцы», прысвечаных вяртанню канцлагераў, і «Чорная быль».

У свой час кіраўнік дзяржавы даў даручэнне адрастаўраваць будынак і стварыць тут паўнацэнную галерэю мастака. Прэзідэнт адносіўся да мастака з вялікай сімпатый, неаднаразова з ім сустракаўся. Аляксандр Лукашэнка прайшоў па ўсіх залах галерэі і застаўся задаволены праведзенай работай па яе стварэнні і па рэстаўрацыі будынка. Кіраўнік дзяржавы парамаўляў таксама з беларускімі мастакамі, вучнямі Міхаіла Савіцкага. Прэзідэнт лічыць, што іх работы таксама павінны выстаўляцца ў адной з залаў галерэі. Вядомы беларускі жывапісец Ігар Бархаткоў, які вучыўся ў Міхаіла Савіцкага, падарыў Аляксандру Лукашэнку сваю карціну, на якой адлюстраваны летні беларускі пейзаж.

На памяць аб наведванні мастацкай галерэі Прэзідэнт пакінуў запіс у Кнізе ганаровых гасцей. «З пачуццём асаблівага хвалявання я наведаў галерэю Міхаіла Андрэевіча Савіцкага — чалавека, якога добра ведаў і глыбока паважаў, мастака, чья творчасць стала новым словам у мастацтве і здобыла сусветнае прызнанне, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Няхай жа галерэя твораў гэтага выдатнага сына роднай зямлі, якая адкрылася сёння ў Мінску, паслужыць духоўнаму ўзбагачэнню людзей, напамінаючы сэрцы гонарам за наш таленавіты народ, які падарыў чалавецтву такога Майстра».

У будынку галерэі адбылася таксама размова аб перспектывах развіцця Мінска. У прыватнасці, мэр сталіцы Мікалай Ладутцка далажыў аб рэканструкцыі гістарычнага цэнтра Мінска. На гэты час завершана рэканструкцыя 114 аб'ектаў, больш як 70 адведзена ў эксплуатацыю, да канца года плануецца ўвесці яшчэ 7 аб'ектаў. Праект дэталёвага плана рэканструкцыі, рэстаўрацыі, аднаўлення і добраўпарадкавання гістарычнага цэнтра Мінска кіраўнік дзяржавы ўзгадніў у 2005 годзе. Гэтыя работы вядуцца на тэрыторыі плошчай 115 га. Як адзначыў мэр, рэканструкцыя большай часткі гістарычнага цэнтра Мінска будзе завершана ў 2013 годзе.

Прэзідэнту было таксама далажана аб планах па стварэнні новага мінскага мікрараёна Зялёны Бор. Ён размешчаць у раёне пасёлка Калодзішчы. Тут плануецца прымяніць новую схему забудовы: амаль 35 працэнтаў дамоў будзе вышэйшай да дзясці паверхаў, столькі ж — чатырох- і пяціпаверховыя, астатнія — трыпаверховыя. Будуйце мінскага мікрараёна пачнецца ўжо ў 2013 годзе.

Кіраўнік дзяржавы паставіў задачу ў 2013 годзе завяршыць добраўпарадкаванне Мінска, прычым не толькі яго цэнтральнай часткі, але і спальных мікрараёнаў. Да гэтай работы, на думку Прэзідэнта, павінны падключыцца ўласнікі і арандатары будынкаў, жыхары горада. Аляксандр Лукашэнка таксама лічыць, што больш адказна да задачы аб'ектаў павінны адносіцца і падрадчыкі, гарантуючы на працягу трох гадоў якасць пабудаванага аб'екта.

Прэзідэнт таксама адзначыў, што пашырэнне Мінск больш не трэба, неабходна асвойваць тэрыторыі ўнутры горада, якія нефэктывна выкарыстоўваюцца. «Мінск трэба рабіць утульным домам для гараджан», — сказаў Прэзідэнт.

МІНСК: СТАРЫ. НОВЫ. ВЕЧНЫ

НАДВОР'Е СВЯТА НЕ АДМЕНИЦЬ

Надвор'е на Дзень горада ў Мінску будзе не вельмі кароткім, паведамліў БЕЛТА ў Рэспубліканскім гідраметэацэнтры. У суботу, 8 верасня, ноччу ў беларускай сталіцы будзе без істотных ападкаў, днём пройдзе кароткачасовы дождж. Вечер заходні ўмераны, удзень парывысты. Тэрмометры пакажуць уначы плюс 8-10 градусаў, удзень — 15-17 градусаў цяпла.

У цэлым па Беларусі ў гэты дзень захавецца халаднаватае сырое і ветранае надвор'е, на тэрыторыі краіны прадоўжыць паступаць няўстойлівая паветраная маса балтыйскага паходжання. Месцамі пройдуць кароткачасовыя дажджы. Вечер заходні ўмераны, днём парывысты. Тэмпература паветра ноччу складзе плюс 6-12 градусаў, днём — плюс 13-18. Надвор'е ў нядзелю будзе фарміраваць малаактыўны атмасферны фронт і няўстойліва халаднаватыя паветраныя масы, якія паступаюць са Скандынаўскага паўвострава. Ноччу месцамі, днём у паўднёва-ўсходніх раёнах краіны чакаюцца кароткачасовыя дажджы. Вечер заходні, паўночна-заходні ўмераны, месцамі моцны парывысты. Начная тэмпература паветра складзе плюс 5-11 градусаў, дзённая — 12-18 градусаў цяпла, па паўднёвым захадзе паветра прагрэецца да плюс 19-21 градуса.

ЦЫТАТА ДНЯ

Віктар КУРАШ, намеснік міністра культуры:

«Міністэрства культуры Беларусі плануе ў 2013 годзе затрымаць на аднаўленне помніку гісторыка-культурнай спадчыны каля Вр590 млрд. Дзякуючы гэтаму матэрыяльна-тэхнічная база аб'ектаў значна ўзмацніцца, што дапаможа прыцягнуць у краіну на многа большы турыстаў. Вынікі работ па рэстаўрацыі і рэканструкцыі відэаюць: прымае наведвальнікаў Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета Беларусі, палац у Нясвіжы і Мірскі замак, на вачах змяняецца Купалаўскі тэатр...»

НАДВОР'Е СЁННЯ

Table with weather forecasts for Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno, Minsk, and Magilёў.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 8.09.2012 г.

Table with exchange rates for USD, EUR, RUB, and UAH.

ДАРОГА Ў ГОРКІ

Напярэдадні «Дажынак-2012» у Магілёўскай воласці праходзіць суботнік па навадзённым парадку.

Сёння, 8 лістапада, жыхары рэгіёна займаюцца добраўпарадкаваннем тэрыторыі. Завяршаюцца падрыхтоўчыя работы да рэспубліканскага свята працаўнікоў вёскі, якое адбудзецца ў Горках.

У раённым цэнтры з'еддуцца дэлегацыі з усіх абласцей краіны, а паводле традыцыі, для сустрэчы гасцей неабходна навесці ў доме чысціню і парадак. Суботнік — гэта і ёсць адзін з апошніх штыроў падрыхтоўкі да «Дажынак». Праводзіцца ён на добраахвотнай аснове, і ўлады разлічваюць на шырокую падтрымку працоўных калектываў прадпрыемстваў і арганізацый.

У саміх Горках, акрамя мясцовых жыхароў, сёння працуюць работнікі Магілёўскага аблвыканкама. Некалкі соцень чыноўнікаў задзейнічаны на прыбіранні вуліц і двароў, тэрыторыі моладзевых культурна-забаўляльных цэнтраў з амфітэатрам, дзе пройдуць асноўныя мерапрыемствы фестывяля. Траса «М4: Мінск—Магілёў» ужо радуе аўтамабілістаў сваім сучасным выглядам і якасцю пакрыцця. Прыведзены ў парадак і мясцовыя дарогі. Зроблена шмат новых аб'ектаў прыдарожнага сэрвісу. Ілона ІВАНОВА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПадЗЕЙ

З НАПАЛЕОНАМ ЗМАГАЛІСЯ СУВОРАЎ І ЖУКАЎ, А ПЕРАМОГ «ГЕНЕРАЛ МАРОЗ»

Праз 200 гадоў пасля бітвы расійскага войска з французскімі захопнікамі пры Барадзіно застаецца адкрытым пытанне, хто ж атрымаў верх у той бітве. Абодва бакі першпачаткова абяцалі пераможаці сябе, і за мінулыя два стагоддзі гісторыкі так і не прыйшлі да адзінай думкі. Невырашальныя загадкі мінулых дзён застаюцца і для простых грамадзян, з гісторыяй знаёмых па падручніках сярэдняй школы і, мяркуючы па ўсім, схілых хутка забываць пройдзены матэрыял. Так, апытанне Усерасійскага цэнтра вывучэння грамадскай думкі паказала, што ў вайне 1812 года, аказаецца, удзельнічалі Аляксандр Сувораў і Георгій Жукаў, а таксама Андрэй Балконскі (ён, зрэшты, сапраўды ваяваў з Напалеонам на старонка рамана «Вайна і мір»). Большасць (66%) усё ж памятае, што камандаваў рускай арміяй Міхаіл Кутузаў.

АБАМА, ЯКІ ПРАПАЎСЬ САМІТ АЦЭС, ЗАПЭЎНІў РАСІЎ У ДРУЖБЕ

Прэзідэнт ЗША Барак Абама, які не паехаў на саміт АЦЭС ва Уладзівастоку, паслаў сваюму расійскаму калегу Уладзіміру Пуціну запэўніванні ў дружбе, праўда, завочна і ўжосна. Выступаючы ў чацвер позна ўвечары на нацыянальным з'ездзе Дэмакратычнай партыі. Абама раскрытыкаваў свайго суперніка на выбарах Міта Ромні, вядомага рэзкімі нападкмі на Расію і яе кіраўніцтва. Адначасова Дзярждэпартамент эню заклікаў не шукаць падаркі ў тым, што Абама не прыехаў ва Уладзівасток. Многія журналісты убачылі ў яго адмове адказ Пуціну, які праігнараваў майскі форум «вас'меркі» ў Кэмп-Дэвідзе.

У сваім выступленні Абама звярнуў увагу, што ў Ромні — кандыдата ад Рэспубліканскай партыі — няма «паслужнога спіса» ў галіне знешняй палітыкі і нацыянальнай бяспекі. Тым не менш ён дазваляе сабе разважаць пра тое, што Расія з'яўляецца «галоўным геапалітычным праціўнікам» ЗША. «Вы не будзеце называць Расію, а не «Аль-Каїду», нашым галоўным геапалітычным ворагам, калі толькі ваша мысленне не затрымаецца ў часах халоднай вайны», — заявіў амерыканскі прэзідэнт.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ГРЭЧАСКІ ПРЭЗІДЭНТ ПАЖАДАЎ СКАРАЧЭННЯ СВАЁЙ ЗАРПЛАТЫ

Прэзідэнт Грэцыі Каралас Папульяс просіць Мінфін скараціць яму зарплату і пенсію, паведаміў намеснік міністра фінансаў краіны на пасяджэнні бюджэтнага камітэта парламента. Кіраўнік дзяржавы таксама прапанаваў скараціць пенсію ўсім былым прэзідэнтам Грэцыі, што, па ацэнцы міністэрства, эканоміць дзяржаўнаму бюджэту каля 350 тысяч еўра за год. Кіраўнік дзяржавы ў Грэцыі выбіраецца парламентам і ажыццяўляе ў асноўным цырыманяльныя функцыі, а выканаўчая ўлада належыць прэм'ер-міністра. На думку прэзідэнта, заробак кіраўніка дзяржавы павінен быць зменшаны разам са скарачэннем зарплаты міністраў і іншых дзяржслужачых.

Між тым, міністр фінансаў Грэцыі заявіў у лютым пасля сустрэчы з прэзідэнтам, што Папульяс адмовіўся ад заробку, каб падтрымаць краіну ў крызіс. Тады паведамлялася, што заробак прэзідэнта складае 23 тысячы еўра за месяц ці 278 тысяч за год, а пасля вильяты падаткаў ён атрымлівае 192.000 еўра. Цяпер, які мяркуюць СМІ, будзе вызначаны новы памер зарплаты кіраўніка дзяржавы.

ПРА ШТО МАРАЦЬ БЕЛАРУСКІЯ АЗЕРБАЙДЖАНЦЫ?

Гасцінная сям'я Гуліевых падзялілася са «Звездай» рэзюмэтам аптымізму і азербайджанскіх галубцоў

«Дзе нам у вас тут Гуліевых знайсці?», — цікавіцца ў месціна на ўездзе ў вёску Мельніца. «Праедзьце крыху ўперад і убачыце сіненькі дамок Васі і Наташы». Як высветлілася, Азес і Нарміна Гуліевы за 20 гадоў, што жывуць у Беларусі, прывычаліся не толькі да новых імёнаў, але і нават засвоілі асобныя беларускія словы. **СТАР 5**

Гасціннасць беларускіх азербайджанцаў можна толькі здзіўляцца.

АДНОЙ ДАРОГАЙ АБ'ЯДНАНЫЯ

Дываны з кветкаў — традыцыйны знак найвышэйшай пашаны. Так у храмах сустракалі лампаду з Дабрадатым Агнём ад Гроба Господняга і чудатворны Загор'е-Сталавіцкі абраз Пакрова Прысвятой Багародзіцы.

ступленні такіх аўтарытэтных знаўцаў беларускай тэатральнай культуры, як народная артыстка Беларусі Марыя Захарэвіч і член карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктар філалагічных навук, прафесар Сцяпан Лаўшук.

Цікавы запіс застаўся ў маім дарожным нататніку пасля чарговага прыпынку ў вёсцы Ула Бешанковіцкага раёна. Яшчэ ў Мінску перад адпраўленнем у экспедыцыю мы ведалі, што разам з кнігамі беларускіх выдавецтваў, ахвяраванымі свечкамі, апаленымі Дабрадатым Агнём, мы павязем з сабой прыгожа вышывае адзенне праваслаўнага святара. Яго вырабіла сталая ўдзельніца ўсіх паломніцтваў, майстар-залаташавка Марыя Грыб.

Пасля набажэнства на двары храму ў гонар Святой Тройцы экспедыцыя перадала ў падарунак вясковым кніжнікам і асабіста з рук майстрых мясцовых святароў прыгожыя рызы. Праз чвэрць гады, калі ўсе ў захапленні разглядалі знешні выгляд мясцовага храма (дарчы, ён часткова адра-

У час пасадкі Сада малітвы шчыруюць пісьменнік Анатоль БУТЭВІЧ, эканаміст Міхаіл ЗАГОРСКІ, народная артыстка Беларусі Марыя ЗАХАРЭВІЧ.

і атрымліваецца з бюджэту сродкі на яго рамонт. Што і казаць, усё вышэйназванае — добрая падтрымка вясковаму храму, які некалькі дзесяцігоддзяў таму стаяў зачыненым, а частку яго памяшканняў гаспадарнікі выкарыстоўвалі як склады.

Яшчэ пра адзін эпізод са шматдзённай паездкі — дадатковы штрых да калектыўнага партрэта ўдзельнікаў паломніцтва. У аўтобусе

увайны. На шляху экспедыцыі было некалькі прыпынкаў каля брацкіх магіл вызаліцеляў, Жалобнае набажэнства ў гэтых месцах і асвячэнне помнікаў застаюцца ў памяці як самы выразны прыклад павязі мінулага з сённяшнім днём. Да месца ўгадаць і тое, што шмат дзе мы чулі распаведзі пра святароў, якія ў час вайны, рызыкавалі жыццём, дапамагалі змагацца супраць захопнікаў. Прыклад таму — ляс а. Савелія, святара на лезненскай зямлі.

Асобнага месца ў распаведзе патрабуе адзін з галоўных складальнікаў сцэнарыя паломніцтва — пасадка Саду малітвы. Па словах кіраўніка экспедыцыі, лаўрэата прэміі «За духоўнае адраджэнне» пісьменніцы Ніны Загорскай, гэты сад застаецца паўсюдна, дзе праходзіць сустрэчы з месцічамі. Пасля набажэнства ў ўрачыстых мітынгаў паломнікі разам з жыхарамі саджаюць пладовыя і лясныя дрэўцы на месцах, вызначаных мясцовымі ўладамі і святарствам. Пад кожную раслінку падсыпаецца зямля, прывезеная са Святога поля пад Баранавічамі. У кожным месцы прыпынку экспедыцыя прынаrodна прымае капсулу з зямлёй гэтай вёскі ці горада. Сімвалічнае адзінства зямлі з розных куткоў Беларусі — рэальнае глеба, на якой будзе расці-пашырацца неўвядзены сад нашай агульнай памяці. Усяго, як сведчаць архівы мінулых экспедыцый, высаджана каля васьмісот самых розных дрэўцаў: яблынь, дубоў, клёнаў, ліп, вязаў, лістоўніц... Сялета саджанцы новага Сада малітвы ў сталіцы свята Дня беларускага пісьменства

горадзе Глыбокім пазначаны адметнымі надпісамі — на падпорках каля маленькіх дрэўцаў выведзена: яблынька Янкі Кушалы, Якуба Коласа, Максіма Танка. Імёны пісьменнікаў, чый юбілей адзначае ўся Беларусь, будуць чутны і ў пошуме дрэў, пасаджаных пад агульным малітву.

Фота аўтара

Пра сустрэчы на маршруце XIX Міжнароднай навукова-асветніцкай экспедыцыі «Дарога да святых» распавядае яе пастаянны ўдзельнік, спецыяльны карэспандэнт «Звязды» Яўген ПЯСЕЦКІ.

Штогод раніцай аднаго з апошніх дзён жніўня ад сцен мінскага Свята-Духава сабора адпраўляецца ў шлях экспедыцыя, якую чакаюць жыхары маленькіх вёсачак і вялікіх гарадоў. Чакаюць таму, што ведаюць: навукова-асветніцкая экспедыцыя прынясе з сабой лампаду з Дабрадатым Агнём, запаленым ад Гроба Господняга. Гэта трапяткое паломнае будзе перададзена ў мясцовыя праваслаўныя храмы і адтуль абавязкова памножыцца-патрапіць на свечкі ўсіх прыхаджан. Пасля гэтай урачыстасці будуць сустрэчы з жыхарамі, ва ўстановах адукацыі, культуры, бальніцах, інтэрнатах, дзіцячых прытулках... На завяршэнне па існуючай традыцыі паломніцкае шэсць урачыста ўступае ў сталіцу

Дня беларускага пісьменства і друку.

Ціхай, сонечнай раніцай пачаўся сёлетні, 19-ы па ліку маршрут. Удзельнікі экспедыцыі благаслаўляюць накіравана ў дарогу ад Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта: «Кожны з вас — чалавек культуры. І кожны з вас закліканы сведчыць, што культура і культ — з'явы роднасныя. Менавіта таму сапраўднае культура ніколі не можа страціць сваю сувязь з рэлігійнасцю».

Сапраўды, кожны з удзельнікаў шматдзённага паломніцтва з'яўляецца руліццам культуры і веры — таго, што робіць нас часткай адзінага дзесяцімільённага беларуска-

Праваслаўны храм у вёсцы Сар'я Верхнядзвінскага раёна прэтэндуе на званне самага незвычайнага ў Беларусі.

мантаваны, але патрабуе яшчэ большых намаганняў будаўнікоў і рэстаўратораў), высветлілася, што гэты велічны будынак XIX стагоддзя дагэтуль не ўнесены ў афіцыйны спіс помнікаў, якія знаходзяцца пад аховай дзяржавы. З гэтага моманту ініцыятыва размовы перайшла да ўдзельнікаў экспедыцыі пісьменніка Анатоля Бутэвіча — намесніка старшыні Рэспубліканскай грамадскай рады па справах культуры і мастацтва пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь. Ён, не маючы часу, звязваўся па тэлефоне з адказнымі ўстановамі, удакладняў існуючае становішча і тут жа будучай зоркі беларускага тэатра, высіца прыгожы храм у гонар Казанскага абраза Божай Маці. Тут адбыліся хрэсны ход, малебен, перадача Дабрадатына Агню на свечкі прыхаджан і, зразумела, найцікавейшыя вы-

мантаваны, але патрабуе яшчэ большых намаганняў будаўнікоў і рэстаўратораў), высветлілася, што гэты велічны будынак XIX стагоддзя дагэтуль не ўнесены ў афіцыйны спіс помнікаў, якія знаходзяцца пад аховай дзяржавы. З гэтага моманту ініцыятыва размовы перайшла да ўдзельнікаў экспедыцыі пісьменніка Анатоля Бутэвіча — намесніка старшыні Рэспубліканскай грамадскай рады па справах культуры і мастацтва пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь. Ён, не маючы часу, звязваўся па тэлефоне з адказнымі ўстановамі, удакладняў існуючае становішча і тут жа будучай зоркі беларускага тэатра, высіца прыгожы храм у гонар Казанскага абраза Божай Маці. Тут адбыліся хрэсны ход, малебен, перадача Дабрадатына Агню на свечкі прыхаджан і, зразумела, найцікавейшыя вы-

За мінулыя 18 гадоў экспедыцыя прайшла і праехала па ўсіх абласцях Беларусі 24 300 кіламетраў. Дабрадатым Агнём асвечана 505 храмаў, капліц, манастыроў. Удзельнікі штогадовага паломніцтва выступілі ў 1811 аўдыторыях. У хрэсным ходзе за гэты час удзельнічалі больш за 2 мільёны 860 тысяч жыхароў Беларусі і яе гасцей.

У дарозе адбыліся шматлікія знаёмствы з мясцовымі майстрамі. Зоя АНДЗІПЕУКА жыве ў вёсцы Гатаўшчына Глыбоцкага раёна.

мантаваны, але патрабуе яшчэ большых намаганняў будаўнікоў і рэстаўратораў), высветлілася, што гэты велічны будынак XIX стагоддзя дагэтуль не ўнесены ў афіцыйны спіс помнікаў, якія знаходзяцца пад аховай дзяржавы. З гэтага моманту ініцыятыва размовы перайшла да ўдзельнікаў экспедыцыі пісьменніка Анатоля Бутэвіча — намесніка старшыні Рэспубліканскай грамадскай рады па справах культуры і мастацтва пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь. Ён, не маючы часу, звязваўся па тэлефоне з адказнымі ўстановамі, удакладняў існуючае становішча і тут жа будучай зоркі беларускага тэатра, высіца прыгожы храм у гонар Казанскага абраза Божай Маці. Тут адбыліся хрэсны ход, малебен, перадача Дабрадатына Агню на свечкі прыхаджан і, зразумела, найцікавейшыя вы-

мантаваны, але патрабуе яшчэ большых намаганняў будаўнікоў і рэстаўратораў), высветлілася, што гэты велічны будынак XIX стагоддзя дагэтуль не ўнесены ў афіцыйны спіс помнікаў, якія знаходзяцца пад аховай дзяржавы. З гэтага моманту ініцыятыва размовы перайшла да ўдзельнікаў экспедыцыі пісьменніка Анатоля Бутэвіча — намесніка старшыні Рэспубліканскай грамадскай рады па справах культуры і мастацтва пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь. Ён, не маючы часу, звязваўся па тэлефоне з адказнымі ўстановамі, удакладняў існуючае становішча і тут жа будучай зоркі беларускага тэатра, высіца прыгожы храм у гонар Казанскага абраза Божай Маці. Тут адбыліся хрэсны ход, малебен, перадача Дабрадатына Агню на свечкі прыхаджан і, зразумела, найцікавейшыя вы-

мантаваны, але патрабуе яшчэ большых намаганняў будаўнікоў і рэстаўратораў), высветлілася, што гэты велічны будынак XIX стагоддзя дагэтуль не ўнесены ў афіцыйны спіс помнікаў, якія знаходзяцца пад аховай дзяржавы. З гэтага моманту ініцыятыва размовы перайшла да ўдзельнікаў экспедыцыі пісьменніка Анатоля Бутэвіча — намесніка старшыні Рэспубліканскай грамадскай рады па справах культуры і мастацтва пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь. Ён, не маючы часу, звязваўся па тэлефоне з адказнымі ўстановамі, удакладняў існуючае становішча і тут жа будучай зоркі беларускага тэатра, высіца прыгожы храм у гонар Казанскага абраза Божай Маці. Тут адбыліся хрэсны ход, малебен, перадача Дабрадатына Агню на свечкі прыхаджан і, зразумела, найцікавейшыя вы-

Майстар-залаташавка Марыя ГРЫБ дарыла падчас экспедыцыі зробленае ёю службавое адзенне для святароў.

Набажэнства ў памяць воінаў і партызанаў — вызаліцеляў Беларусі.

Жыві і помні

У БАЯХ ЗА ГОРАД БУДАПЕШТ...

Яна знайшла магілу свайго дзеда, які загінуў у лістападзе 1944-га

Так сталася, што жывіцца шляхі звязалі нас у невялікім экскурсійным туры па Еўропе: Польшча, Венгрыя. Тамара чымсьці невышукана-нялюбоўным адрознівалася ад іншых турыстаў. Паўна, нейкай асаблівай задуманасцю, красамойна... маўкліваасцю. Адчувалася, што гэтая жанчына — як той казаў, «з лёсам».

Турысты хутка і лёгка знаёміліся адзін з адным, больш «вопытныя» дзяліліся сваім досведам, дэбатытамі — уражанымі. А Тамара толькі моўчкі слухала, штосьці думала пра сваё, у размову не ішла, трымалася крыху асобна. Складвалася ўражанне: ці яна ўсё загады ведае, ці наадварот, яе ніхто і нішто не цікавіць...

За мяжой яна не мела патрэбы ні ў перакладчыку (чамусьці не спытала, колькі моў яна ведае), ні ў карце-даведніку: арыентавалася выдатна, рухалася вольна. Калі хто з нашых турыстаў-небаракз блудзіў — выводзіла, дапамагала разлічыцца на касе...

У Будапешт наш аўтобус прыехаў позна ўвечары, надвор'е стала сухое і спякотнае, у гатэль я цягнулася апошняя. Раптам пачула... родную беларускую мову: Тамара гутарыла з нашым гідом-суправаджальнікам Ірынай.

— Гэта ж трэба — пацуду родную мову ажно ў Еўропе! — не ўтрымалася я. — Цікава, а вы прыехалі на экскурсію ці на тэрмальныя воды?

— Не, я па сваіх асабістых справах тут, — сказала Тамара. І яна расказала сваю гісторыю. Пачуце неверагодна ўразіла.

«У 1944 годзе нашы войскі вызвалілі Еўропу, на іх шляху паўстаў Будапешт. Гэта быў «другі Сталінград» — магутная цытадэль, непадступная крэпасць. Цяжка было нашым, на венгерскай зямлі паклілі свае галовы дзясяткі тысяч савецкіх салдатаў.

На паўднёва-заходняй ускраіне Будапешта ў вёсцы Д'ял загінуў і мой дзед Рубан Іван Сямёнавіч — 17 лістапада 1944 года. У дзяцінстве дала сабе слова знайсці яго магілу.

З вайны ў родную вёску Калоднае Столінскага раёна Брэсцкай вобласці вярнуўся сябар дзеда, з якім разам вызвалілі народы Еўропы ад «карычневай чумы». Ён і расказаў, як загінуў дзед, дзе пахаваны — бо сам праводзіў яго ў апошні шлях.

Мая бабуля, Яўгенія Іосіфаўна Рубан, чалака дзеда да апошняга. Замуж больш не выйшла. Яна, удава, адна выгадала траіх дзяцей, усім дала добрую адукацыю.

...Жыццё было — не свята, аднак мара адшукаць магілу дзеда жыла ў мамі сэрцы, яе ведалі ўсе родзічы, мае сыны, сябры.

Аднойчы сыны запыталіся, што падарыць на народзіны: мо падарожжа ў Індыю ці машыну? А я адказала: толькі дзед!

— Будзе табе дзед, — прамовіў сын Сяргей і сур'ёзна ўзяўся за справу.

Ён зрабіў усё: выйшаў на Венгрыю, знайшоў добрых людзей, якія дапамагалі адшукаць магілу дзеда, загазаў мармуровую шыльду з памятным надпісам па-беларуску і фотаздымкам.

А мама мая, калі я ад'язджала, працягнула мне 1 мільён рублёў — сабрала з пенсіі.

Мама мая, калі я ад'язджала, працягнула мне 1 мільён рублёў — сабрала з пенсіі.

Вечарэла. Будапешт яшчэ больш уражваў сваёй прыгожасцю, магутнасцю і спакоем. Тамара стаяла асобна, маркотна глядзела на Дунай — недатычная да рэчаіснасці і вельмі сумная. Я баялася пытацца, як усё прайшло. Яна сціхмяна сказала:

— Таццяна, што ж гэта робіцца, нашы магілы кінутыя ўсімі, забыліся на святых абаронцаў... Магілы пазарасталі крапівай і лебядой, яшчэ трохі — і ўсё пойдзе пад бульдозеры. Жах! — яна сціхнула і заплакала з вачэй...

Я адчуваў, як ёй баліць: толькі той, хто любіць сваю Радзіму па-сапраўднаму, мог так сказаць...

Мой дзядуля, Падалак Уладзімір Данілавіч, загінуў у жніўні 1944 года ў Рыжскай вобласці. Яго магілу мы — яго сыны, унукі, праўнукі — адшукаць пакуль што не змоглі...

Таццяна ПАДАЛЯК

9 верасня — Дзень танкістаў

ІСПЫТЫ НА ПРАФЕСІЯНАЛІЗМ

Напярэдадні свята на Абуз-Ляскоўскім палігоне, што пад Баранавічамі, прайшлі практычныя заняты танкішчыкаў падраздзяленняў 11-й Гвардзейскай асобнай механізаванай брыгады Заходняга аперацыйнага камандавання. На працягу трох дзён танкісты заваявалі навыкі працы ў экіпажах: кіраванне танкамі, стральба штатным снарадам. Трэнерваліся яны і ў начныя ўмовы.

— Баявая падрыхтоўка з'яўляецца асновай нашай прафесійнай дзейнасці, — зазначыў камандзір 11-й Гвардзейскай асобнай механізаванай брыгады палкоўнік Андрэй Жук. — Таму ўсе намаганні накіраваны на падрыхтоўку ваеннаслужачых да выканання баявых задач па прызначэнні. У гэтым паўгоддзі нам яшчэ давадзецца правесці шэраг тактычных вучэнняў з усімі падраздзяленнямі брыгады, якія стануць завяршальным этапам баявой падрыхтоўкі танкістаў.

Трэба адзначыць, што, перш чым прыняць удзел у трэнеруках, вайскоўцы некалькі месяцаў займаліся на спецыяльных тронажорах. Напярэдадні з імі правалі кантрольныя заняты. Як вынік — увесь склад 7-га Гвардзейскага асобнага танкавага батальёна быў дапушчаны да выканання практыкаванняў.

— Штатная стральба для танкістаў спакон веку лічылася вяршыняй баявой падрыхтаванасці, — перакананы камандзір 7-га Гвардзейскага асобнага танкавага батальёна маёр Юрый Лоўчы. — На трэнеруках мы ацэньваем, чаму навучнікі нашых вайскоўцаў. А колькі

практыкаванні са штатным снарадам мы выконваем двойчы на год, то падрыхтоўка ваеннаслужачых ідзе штодзень. Для таго, каб выдатна страляць з танка, недастаткова вывучыць яго машынарыйную частку. Патрэбна валодаць і пэўнымі тэарэтычнымі ведамі.

Падчас трэнеровак кіраўнік стральбы запэўняе ведамасць. У ёй — асноўныя нарматывы, якія зазначаюць працэнт кожны танкіст: пасадка з танка, загрузка 3-х штатных артылерыйскіх стрэлаў, прывядзенне машыны ў баявую гатоўнасць... Насупраць кожнага прызвішча — адзнака. Па выніках правядзення заняткаў ацэньваецца дзейнасць і ўсёй роты ў цэлым. Праўда, пасля таго, як будуць правяраны дзве мяжы гарматных мішэняў на наяўнасць паражэнняў. Рота, на трэнеруках якой мы прысутнічалі, справілася на адзнаку «добра».

Сімвалічна, што трэнерукай праводзіцца напярэдадні прафесійнага свята танкістаў. Як зазначыў Андрэй Жук, ваеннаслужачыя 11-й брыгады сваімі вынікамі зрабілі добры падарунак вэтэранам танкавых войскаў і ўсім воінам-танкістам.

Яшчэ адным падарункам стала адкрыццё пастаменту воінам-танкістам у Ваўкавыску. З удзелам Міністра абароны генерал-лейтэнанта Юрыя Жадобіна і старшыні Гродзенскага аблвыканкама Сямёна Шаліпы, прадстаўнікоў мясцовых органаў улады, грамадскіх арганізацый і ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны адбылася і ўрачыстая цырымонія перадачы танка ІС-3 Ваўкавыскаму раёнвыканкаму.

Вераніка КАНЮТА, Баранавіцкі раён

Гэтае свята пачалі адзначаць адразу пасля Вялікай Айчыннай вайны, з 1946 года, — каб падкрэсліць заслугі механізаваных і брантанкавых войскаў у вайне, а таксама танкабудаўнікоў краіны, якія забяспечалі Узброеныя сілы бронетэхнікай. Танк, асноўная баявая адзінка сухапутных войскаў, вырашае вялікае кола задач. Выкарыстанне танка ў некалькі разоў зніжае страты мотастралковых часцей, дэстабілізуе праціўніка. Найбуйнейшая танкавая бітва Другой сусветнай вайны адбылася на Курскай дузе.

Дзень танкістаў адзначаецца ў другую нядзелю верасня. Дарэчы, да 1980 года гэта свята адзначалася 11 верасня: менавіта ў гэты дзень у 1944 годзе савецкая армія паспяхова правяла Усходне-Карпацкую аперацыю.

Здарэнні

ШУКАЛІ ГРЫБЫ, ЗГУБІЛІСА САМІ

За суткі ў Маладзечанскім раёне прапалі тры чалавекі. Прычына банальная: пайшлі ў лес на грыбы і заблукалі. На шчасце, усё скончылася добра.

— Напачатку паведамленне аб прапажы чалавекі ў лясным масіве паступіла з вёскі Цемяніца: яшчэ ранкам у грыбы выправіўся пенсіянер 1955 года нараджэння. І заблудзіў. Шукалі яго дзесяць чалавек.

Амаль у 23 гадзіны каля санаторыя «Вяжуці» грамадзянін самастойна выйшаў з лесу на гукі да аўтамабіля супрацоўнікаў РАУС. Стан яго быў здавальняльным, шпіталізацыя не спатрэбілася, — падзяліліся падрабязнасцямі здарэння ў цэнтры прапаганды і навучанні пры Мінскім абласным упраўленні МНС.

Адрозу пасля поўначы стала вядома, што паблізу вёскі Падлесная ў лесе заблукалі мужчына і жанчына. Мабільны тэлефон —

«па-за зонай доступу». Для правядзення пошукава-выратавальных работ прыцягнулі 15 чалавек. Мужчына 1958 года нараджэння і жанчына 1961 года нараджэння, якія бліжэй да веча пайшлі па грыбы, на ішчасце, знайшліся. Згодна з аперацыйнай інфармацыяй, абшліся і без негатыўных наступстваў для іх здароўя.

Сяргей РАСОЛКА

ЖЫВАНДОЛЯ

Наш культурны асяродак

Выпуск № 29 (158)

100 гадоў вечнасці

Бласлаўленне ад Максіма Танка

Упершыню «жывога» Максіма Танка я ўбачыў падчас вучобы ў Беларускам дзяржаўным універсітэце. Пасля выступлення ён даваў аўтографы студэнтам. З-за адсутнасці кнігі паэта я купіў у кіёску зборнік вершаў Паўлюка Труса, і Яўген Іванавіч пакінуў мне свой аўтограф.

Праляцела чвэрць стагоддзя. І зноў, ужо другі раз, убачыў я Максіма Танка на Нарачы, у вёсцы Купа, ліпеньскім днём 1992 года. Яўген Іванавіч па прыступках падыймаўся ў прадуктовы краму. Я неўпрыкмет пайшоў за ім, хацеў падсыці, загаварыць, але не хапіла смеласці. Толькі праз колькі часу адважыўся напісаць яму ліст. Надарылася і прычына — 17 верасня 1992 года паэту споўнілася 80 гадоў.

У лісце нагадаў, што хацеў зачэпіць яго ў Купе, ды не адважыўся.

І вось першы ліст, які ён мне напісаў 27 кастрычніка 1992 года: «Дарагі Аркадзь Іосіфавіч! Ад усёго сэрца дзякую Вам за пісьмо, якое ў мяне сумнае 80-годдзе крыху распагодзіла мой настрой. Вельмі цяжка для мяне выдзяліць гэты год: страціў блізкіх сваіх, многіх сяброў, а зараз з жонкай не можам адкараскацца ад розных недамаганняў. А калі да гэтага дадаць і непаладкі, і пакуты, выплываючы т.з. перабудоваў, дык на гэтым фоне ўсе нашы асабістыя юбілеі здаюцца нейкім анахронізмам.

А вёску вашу (Юшкавічы, што ў Мядзельскім раёне. — А.Н.) я ведаю. Бадзючаюся па Мядзельшчыне, не раз праганяў смугу ля вашых студыяў. А вось у Купе дарма мяне не зачэпілі, бо зараз не ведаю, ці гэтага мяне зноў павыбаваць на сваёй Нарачы. З любоўю і моцным поціскам далоні — Максім Танк».

На сёмым небе быў я: сам Максім Танк прыслаў мне ліст — чалавеку, які трохі «грэшны» вершамі.

Тады ўжо наша пастаўскае літ'аб'яднанне выдала два альманахі паэзіі — «Рунь-91» і «Рунь-92». Я іх паслаў Максіму Танку разам з лістом, дзе паразважаў над ягонай паэзіяй.

І вось атрымаў другі ліст — перад самым Новым 1993 годам. Пачынаўся ён так: «Апошнімі пераднавагоднімі днямі атрымаў я Ваша пісьмо з завышанай, лічу,

янальных вытокаў свайго народа, стаць выказнікам яго дум і спадзяванняў».

Цікавіўся я ў пісьме, над чым працуе паэт. І ён прызнаўся: «Сам зараз мала пішу. Перашкаджаюць бясконцыя клопаты са здароўем. Сяк-так неяк наскробо новую падборку для «Полымі» (№ 9). Ды, прызнацца, і часы не вельмі спрыяльныя для паэзіі».

Я адважыўся папрасіць у Максіма Танка рэкамендацыю для ўступлення ў Саюз пісьмемнікаў. І ён блаславіў мяне ў нялёгкаю дарогу: «Друкуецца ўсё даўно і ў газетах, і ў часопісах. Падрыхтаваны новыя падборкі вершаў, рэкамендуеце вас у члены СП Беларусі, жадаю вам новых творчых поспехаў не толькі на мядзельскім мерыдыяне».

Добрыя словы старэйшага майстра беларускай літаратуры, яго ўвагу да маёй асобы мне ніколі не забыць.

Уяўляю, у якой хатняй абстаноўцы, у якой душэўным стане пісаў паэт мне рэкамендацыю і рэцэнзію на маю кнігу — хваліла, а неўзабаве памерла яго жонка Любоў Андрэюўна. І ўсё ж — напісаў. А я як часта ад здаровых, нашмат маладзейшых твораў не дачакаўся ліста, адказу на свае пытанні.

І вось апошні ліст ад паэта: «Дарагі Аркадзь Іосіфавіч! Жыву зараз, пасля страты сваіх блізкіх, родных, у жудасным настроі. Чакаю сваёй чаргі. Усім сэрцам спачуваю і вашай страці (у мяне памерла дачка. — А.Н.), хоць ведаю, што ніякі спачувальныя словы ніякія страты аблегчыць не могуць. Зараз ляжу хворы. Не магу ні хадзіць, ні працаваць. І няма на што лепшае спадзявацца. З найлепшымі пажаданнямі — Максім Танк».

Гэты ліст быў адпраўлены 7 красавіка 1995 года з балніцы. 8 жніўня 1995 года. Раніца. Збіраюся ў Мінск правесці хворага Максіма Танка. І тут па радыё: учора, 7 жніўня, памёр народны паэт Беларусі... Болям сцягла грудзі, паволі апусціўся на крэсла. Само сабой сарвалася з вусянаў: «Восі і ўсё...». Чамусьці ўспомнілася наведанне святога храма — спяваў царкоўны хор... **Аркадзь НАФРАНОВІЧ**

■ Сцэнплан

МЕТАМАРФОЗЫ З НАЦЫЯНАЛЬНЫМ КАЛАРЫТАМ

80-ты сезон у Вялікім тэатры оперы і балета: больш беларускіх твораў

«Нацыянальны тэатр павінен быць з нацыянальным каларытам!» — урачыста паведаміў дырэктар тэатра оперы і балета Беларусі Уладзімір Грыдзюшка перад адкрыццём новага тэатральнага сезона. Няўжо нашы гледачы дачкаліся беларускіх опер, беларускіх балетаў? Прынамсі, так і хочацца спадзявацца, і нават ёсць падставы: 9 верасня адкрыецца оперны сезон пастаноўкай твора «Свая легенда» кампазітара Дзмітрыя Смольскага і Уладзіміра Караткевіча. Але ўжо на гэтым тыдні адбылася прэм'ера на малой сцэне — пастаноўка «Метамарфозы» Авідзія на музыку Баха харэограф Вольга Костэль напоўніла сучасным гучаннем і вобразамі. І гэта толькі пачатак...

— Мы разумеам, што Вялікі тэатр па сваім статусе і правдывзначнасці павінен мець багаты і стыльва разнастайны рэпертуар, які ўключае знакавыя назвы рускай класікі, маштабныя творы італьянскай оперы і тое, што звязана з нацыянальным рэпертуарам, з гэтага мы сыходзім і прыярэтэт аддаём сёлета пастаноўкам на музыку беларускіх кампазітараў, — запэўніў Уладзімір Грыдзюшка. — Пастараемся развіваць нацыянальныя традыцыі рэпертуару Вялікага тэатра і ў бліжэйшай будучыні. Яшчэ ў малой зале будзе прадстаўлены твор Алега Хадоскі «Зала чакання», над якім працуюць маладыя харэографы Юлія Дзятко і Канстанцін Кузняцоў. Закрыем сезон балетам «Князь Вітаўт» на музыку Вячаслава Кузняцова ваводле лібрэта Аляксея Дударова.

У новым сезоне Вялікі тэатр оперы і балета абячае глядачу 12 прэм'ерных паставак: 8 на асноўнай сцэне, 2 на малой і 2 у зале імя Ларысы Александровскай. Тэатр рыхтуе да пастаноўкі оперу Джакома Пучыні «Турандот» (у красавіку плануецца прэм'ера), пачне працаваць над рамантычнай операй Рыхарда Вагнера «Лютыч галандзец» (завяршэнне абяцання ў наступным сезоне). Збіраецца працягваць працу па аднаўленні і ўзбагачэнні бягучага рэпертуару. На лістапад запланаваны 2 падобныя прэм'еры: оперы Барардына «Князь Ігар» (дзеля гэтага спецыяльна запрашаюць з Санкт-Пецярбурга пастаноўшчыка спектакля Юрыя Аляксандрава). Аднаўленне чакае оперу М. Рымскага-Корсакава «Кашчэй бесмяротны», але займацца гэтым будзе Галіна Галюкская. Дзіцячы рэпертуар дапоўніць пастаноўка «Віні-Пух і ўсе-ўсе-ўсе».

Але асабліва плённа павінна працаваць труппа балета: яна напоўнілася новымі артыстамі, цяпер іх 110 — гэта два склады. Усё таму, што беларускі балет па-ранейшае шмат гастралюе.

— У новым сезоне запланаваны гастролі ў Мексіцы, Францыі, Літве, Іспаніі, Германіі, — паведаміў кіраўнік

■ Інтрыга сезона

ЧАМУ АЖЫВАЕ «СІВАЯ ЛЕГЕНДА»?

Гэта опера, якую трэба зразумець сёння. Зразумець тое, пра што хацелі сказаць яшчэ напрыканцы 70-х гадоў мінулага стагоддзя, але аказалася, што гаварыць пра гэта можна яшчэ вельмі доўга, каб з'явілася разуменне. А тады кампазітар Уладзімір Смольскі захапіўся гістарычнай рамантыкай Уладзіміра Караткевіча. Калі кампазітар нечым захапляецца, то ў яго галаве пачынае гучаць музыка. Музыка запатрабавала герояў. Героямі оперы сталі героі апавесці Караткевіча. Але адметнасць сітуацыі не толькі ў паразуменні двух аўтараў. Яна яшчэ і ў тым, што твор, які быў напісаны, узяў да пастаноўкі Дзяржаўны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета БССР. У 1978 годзе оперу «Свая легенда» ўжо слухалі беларускія гледачы. Тады яшчэ так было: беларускія кампазітары пісалі оперы, а наш тэатр іх ставіў...

Пра тое, што апошнім часам ідуць беларускія оперы, казалі шмат. Але ж такая з'ява, як нацыянальная опера з яе важным складнікам — беларускай мовай — існавала. А то мы ўсё любім гаварыць, што беларуска — адна з самых мілагучных моў свету. А дзе ж гэта дэманстраваць, як не ў оперы? А яшчэ нядарна ніводнага опернага беларускага твора ў рэпертуары не было. Зараз ужо ёсць опера Яна Голанда «Чужое багацце нікому не служыць», якую вярнулі з глыбінь стагоддзяў, і «Даікае паліванне караля Стаха» Уладзіміра Солтана (па вядома Уладзіміра Караткевіча), але гучыць вельмі рэдка. А вось

ху адрозніваецца ад той гісторыі, якую мы павінны ведаць. Я нічога не зразумеў і паспрабаваў разабрацца. Тады я знайшоў Караткевіча і зразумеў, што фільм зняты сапраўды па матывах. Мне вельмі спадабаўся сюжэт, і наогул было вельмі цікава. Гэта адзін з нешматлікіх твораў беларускіх аўтараў, які я трывала ідэнтыфікаваў з Беларуссю. Калі я прыехаў у Беларусь, то стаў чытаць на мове арыгінала. Нічога страшнага, праверыў, мне спадабалася... Я шмат думаю пра тое, што патрэбны нацыянальныя оперы. Мой асабісты досвед паказваў, што неабходна ставіць беларускія оперы на сцэне Нацыянальнага тэатра. Калі я даведаўся, што ўжо шмат ў тэатры опера «Свая легенда», прапанаваў яе аднавіць.

Дзмітрый Смольскі прапанаваў зрабіць другую рэдакцыю: усё-такі больш за 30 гадоў прайшло ад напісання оперы, змяніўся час і змяніўся глядач, ды і аўтар штосці мо перагледзець з вышнім свайго вопыту.

— Я вельмі шчаслівы, што мне выпала магчымасць працаваць у Беларусі з сучасным кампазітарам, які працягвае заставацца ў мэйнстрыме музычнага мыслення. Пра гэта сведчыць 2-я рэдакцыя оперы, якая пераархестравана, у многім перакампаанавана,

якую нам выкладалі ў СССР, крывы

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Прэм'ера

На кожнага Юпіцера ёсць свая Юнона

Богі антычнага Алімпа за тысячагоддзі не змяняліся. Наадварот, яны выдатна адчуваюць сябе ў сучаснасці, праваючы розныя спаксы і жарсці сярод людзей, якія разгараюцца на Алімпе. Цяпер «Алімп» — гэта мадэрны буцік, а гаспадар яго — ніхто іншы, як Юпіцер...

Харэограф Вольга Костэль вырашыла, што паэму Публія Авідзія «Метамарфозы» можна станаваць пад музыку Баха — і гэта будзе сучасна. Ну сапраўды, ці не такі сучасны Алімп: спаксыліва-пламуры, дзе чалавек хоча скараць і гатовы быць пакораным, абый жыве ў бліскі і пры ўвазе магучых асоб? У гэтым «Алімпе» пануюць жаданні, а не пачуцці, тут людзі губляюць адзін аднаго, захітваючыся ў тканні, якія з лёгкасцю скідаюцца, а пры пэўных умовах ператвараюцца ў анучы, і ты ўжо нават ад гэтага стамаляешся... Тут людзі адночы моццю скажаць адзін аднаму: «Мы такія розныя...» Вось як Юпіцер (яго партыю на прэм'еры таківаў артыст Дзяснін Клімух) і Юнона — Наталля Акініна (спявачка оперы). Яны нават размаўляюць на розных мовах: ён — на мове танаца, яна — на мове спеваў, але калі трэба, то жонка сучаснага бажы затне за пояс усіх яго спаксылівых дзяўчат мадэрнага тыпу. Але ці прыбывае гэта ім каханню? І можа, не цяпер, але яшчэ праз 1000 гадоў усе Венеры, Эрасы, Нарцысы, Персефоны будуць шукаць той Алімп, дзе жывуць паўчужы...

Гэтую думку артысты будуць даносіць да гледачоў цяпер рэгулярна: у рэпертуары тэатра з'явілася паўнаватрасная сучасная пастаноўка, якая будзе ісці на Малой сцэне.

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Выстава

ГОРАД НАТХНЕННЯ

Колькі мастацкіх твораў прысвечана Мінску?

Адказ на гэтае пытанне знойдзеце на выставе «Ад Менска да Мінска». Яна адкрылася ў «Рэспубліканскай мастацкай галерэі» Беларускага саюза мастакоў (у Палацы мастацтваў). Да 20 верасня яе можна будзе паглядзець, і ўсе творы, якія ўтвараюць экспазіцыю, палічыць. Аднак жа гэта не значыць, што тут усе творы ўсіх мастакоў, якія натхніліся горадам у розныя гады. А можа, далёка не ўсе яны нават і вядомыя: за 945 гадоў магло быць створкіх натхнёных горадам на Свіслачы твораў, што не ўсе імёны дайшлі да нас.

Аднак што таіць: творцы апошняга стагоддзя і ўжо новага прызнаваліся ў любові да Мінска, сталіцы Еўрапейскай краіны. Мінулае і сучаснасць — тое, што перажыў горад і як здолее захаваць сябе

— адлюстравана ў мастацкіх творах. Таксама як і адметнасць сучаснасці, імгэт горада да жыцця, здольнасць аднаўляцца і трасці. Аляксандр Мазалеў і Май Данчыг натхніліся моцным, аптымістычным Мінскам. Сёння гэтую моц у горадзе шукае і творчая моладзь. Але калі адчуваеш гардую аўру, то бачыш розныя яе колеры: спакойна-замілаваня, напоўненны верай, як у Леаніда Шчамялява, напрыклад, ці ўпэўнена-сканцэнтраваны, адзначаны ласкай самога жыцця Гаўрыіла Вашчанкі... Любіць Мінск — гэта значыць бачыць і прымаць яго розным. Так і ўспрымаюць яго сучасныя мастакі — работы апошняга дзесяцігоддзя дзвалюць паразважаць пра тое, як сучаснасць уплывае на горад, а горад праз сучаснасць — на чалавека. Жывальні, графіка, творы джаркарыўна-прыкладнага мастацтва — усё разам яны ўтвараюць вобраз Мінска. Тут іх больш за 100. Але дакладна іх значна больш...

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Фестывалі

Кіраўнік расійскага гурта Аляксея Румянцаў паведаміў, што альбом «Родина», створаны на падставе народных спеваў Палесся, упершыню будзе прэзентаваны ў Беларусі на фолк-фэсце «Камяніца».

Фолк-фэстываль «Камяніца» пройдзе ў суботу, 15 верасня, у Беларускам дзяржаўным музеі народнай архітэктуры і побыту, што ля вёскі Азярцо пад Мінскам.

Гурт «Іван Купала» на беларускім фолкавым фестывалі выступіць упершыню, прычым адразу ў якасці хэд-лайнера. Кіраўнік калектыву Аляксея Румянцаў расказаў, што да нашага фальклору гурт звяртаецца не першы раз, яны і раней выпуслі альбом на падставе беларускай этнікі:

— У сваёй творчасці мы шмат выкарыстоўваем беларускія народныя песні — менавіта з іх у асноўным складаўся наш другі альбом «Радыо Награ» (2002), таму запрашэнне з Мінска нас вельмі цешыць. Новы альбом

атрымаўся беларуска-ўкраінскі — мы працавалі з песнямі Палесся, у чым нам вельмі дапамагла вядомая фалькларыстка Зінаіда Махэйка, якая жыве ў Мінску.

Сярод айчынных гуртоў, што сёлета выступілі на «Камяніцы», будуць «Ліцвіны», «Гаротніца», «Folkroll», «Re1ikt», «Silver Sky», «Рана», Наста Няркасава, «Крамбамбуля» і іншыя. Арганізатары адзначылі, што музычныя гурты яны падбіралі так, каб не паўтараць леташніх удзельнікаў і каб яны былі не тое што носьбітамі, але транслятарамі нацыянальнай культуры.

Пракаментавач тое, што прадставіць на «Камяніцы» нашы выканаўцы, узяўся вядучы і мастацкі кіраўнік фестывалю Алег Хаменка. Ён адзначыў, што сярод беларускіх выступоўцаў на фэсце ёсць калектывы, якія раней апрацоўкай фальклору амаль не займаліся, але зараз прадставяць свае праграмы, створаныя ў гэтым кірунку. Ацаніў Хаменка і тое, наколькі рэальна беларускаму гурту «правацца» і стаць улюбённым шырокай аўдыторыі, ствараючы нацыянальны прадукт:

— Колькасць усё ж пераходзіць у якасць. Тое, што людзі спрабуюць, — гэта ўжо вельмі добра. Хто з іх дасягне такога ўзроўню, каб стаць заўважным не толькі ў беларускай, але і агульнасусветнай прасторы? Ёсць у нас такія каманды, якія маглі б. Але іншая справа, што многае не ад іх залежыць, а ад абставін. Ды яшчэ і пашанцаваць павінна... Зараз маладыя каманды праз нацыянальнае імкнуча ствараць штосці наднацыянальнае, яны праз фальклор ідуць да папулярнай ці рокавай музыкі. Таму ёсць спадзяванне на іх упартасці і на абставіны. «Бан-Жвірба», здаецца, магпа правацца, «Унія» — маладая каманда, якую таксама можна адзначыць. Але не хапае штуршка ўгору... Тут проста усё трэба ставіць на карту. А ў нас моладзь рызыкаваць баіцца. Я гэта не асуджаю. Мы раней нічога не мелі і гатовы былі ўсё ўкладзіць у музыку — і рызыкаваць усю, нават сваім уласным: не есці, але ствараць. А зараз нішто свае кватэры ці машыны не прададзць дзеля таго, каб запісаць альбом.

Прысціць на фэст у Строчыцы — гэта, сапраўды, як наведзець утульны ку-

ток сваёй Радзімы. «Ды і пагаварыць ёсць з кім», — жартуюць арганізатары, бо ўсё навокал беларускамоўнае. Плюс размышчэнне сцэны на вялізнай прасторы музея з аўтэнтычнымі пабудовамі, млынамі, арэлямі... Хто ведае, можа, менавіта такі «штуршок» патрэбны нашым выканаўцам?

Леташняя ідэя з нацыянальным дрэс-кодам застаецца: гасцям, што прыйдуць у народных строях, уваход будзе вольным. Кіраўнік аргкамітэта фестывалю Сяргей Чэгрынец па сакрэце адзначыў, што сярод такіх наведнікаў будзе праведзены нават конкурс на лепшае ўбранне, пераможцы атрымаюць каштоўныя прызы. Абудзецца і прафесійнае дэфіле ў нацыянальных касцюмах людзей, што займаюцца гістарычнай рэканструкцыяй. Акрамя таго, гледачоў чакаюць майстар-клас па сярэднявечных танцах, ратныя забавы, выставы фатаграфіяў і мастакоў. Аднак усіх цікавіць Чэгрынец раскрывае не стаў — каб людзі, што прыйдуць на «Камяніцу», сапраўды здзівіліся. Каб фэст не проста апраўдаў іх чаканні, а выклікаў сапраўднае захапленне.

Упершыню на фэсце з'явіцца другая сцэна — аматарская — дарэчы, абсталяванне на ёй будзе цалкам прафесійнае. Адобрам выступоўцаў займаецца спявачка Руся. Яна адзначыла, што сярод артыстаў будзе шмат дзіцячых калектываў, і гэта адметна. Бо дзеці звычайна з'яўляюцца ці гледачамі, ці артыстамі на дзіцячых мерапрыемствах. А ім таксама хочацца праваць сябе, таму «Камяніца» стане выдатным месцам, каб натхніць іх, каб запаліць, каб пасля заканчэння школы яны працягнулі займацца вывучэннем і выкарыстаннем фальклору ў сваёй творчасці.

«Камяніца» з кожным годам усё больш пашырае свой уплыў. Сёлета ёсць замовы ад раённых турагенцтваў, якія прывязваюць сваіх наведнікаў на фестываль. Пацвярджае цікавасць да фолк-фэсту ў Строчыцах і наступнае: толькі 4 заяўкі на выступ на аматарскай сцэне з Мінска, астатнія 10 — з рэгіёнаў. Адна з іх нават з дзіцячага садка, што знаходзіцца ў Гомельскай вобласці на мяжы з Украінай. Да заяўкі з разраду незвычай-

ных можна аднесці «Яваровыя людзі» — гэта гурт, што складаецца з беларускіх эмігрантаў, якія жывуць у Канадзе. Адна яго удзельніца зараз у Беларусі і просіць выканаць на аматарскай сцэне тры-чатыры песні акапэльна.

Фолк-фэст «Камяніца» будзе ладзіцца толькі чацвёрты раз (з 12 да 21-й гадзін), але ўжо паспеў не тое што палюбіцца многім, але нават стаць

галюнай падзей года для аматараў музыкі і адпачынку з нацыянальнымі каларытамі. Арганізатары адзначаюць, што шмат наведнікаў прыходзяць сюды кожны год сем'ямі, і можна сказаць, што іх дзеці растуць на «Камяніцы».

У будучыні ёсць ідэя дапаўняць фэст іншымі фестывалімі, напрыклад, нацыянальнай кухні.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ

■ Факт. Каментарый. Прагноз

СВЕТЛАЯ ЦУКРОВАЯ БУДУЧЫНЯ?

Кааперацыя беларускіх і расійскіх прамысловых прадпрыемстваў нарошчае тэмпы. Агульны рынак і агульная мяжа нараджае агульны эканамічны інтарэсы. Адным з іх з'яўляецца ўзбуйненне бізнесу, што дае адчувальны эфект як па эканоміі на кіраўніцкіх кадрах, так і па паліпшэнні ўмоў канкурэнцыі на знешніх рынках. Цукровая прамысловасць Беларусі і Расіі не хоча заставацца ў баку. Як нядаўна адначасна старшыня канцэрна «Белдзярхарчпрам» Іван Данчанка, нашы краіны здольныя не толькі цалкам забяспечыць сябе цукрам, але і экспартаваць лішкі — каля 300 тыс. тон.

Вядома, частка беларускага і расійскага цукру традыцыйна спажываецца Казахстанам (ён вырабляе недастаткова цукру для ўласных патрэб), але ўсё ж застаецца даволі вялікая колькасць лішняй прадукцыі. Найбольш перспектыўныя рынкі збыту для яе — іншыя краіны Цэнтральнай Азіі і Каўказ. Без каардынацыі намаганняў расійскіх і беларускіх вытворцаў цукру па збыце лішкаў яны пачынаюць канкуруваць паміж сабой на гэтых рынках, збіваючы цэны адзін аднаму. У выніку мала зарабляюць і расійскія, і беларускія прадпрыемствы. Пры стварэнні сумеснай кампаніі па збыце цукру за межы Мылтнага саюза гэтага праблема знікне.

Больш за тое, сумесная кампанія дазволіць больш паспяхова канкуруваць з магутнымі замежнымі прадпрыемствамі, якія штогод прадаюць на сусветных рынках мільёны тон гэтай прадукцыі. Самым магутным цукровым экспарцёрам свету з'яўляецца Еўрасаюз. Хоць у ЕС і спажываецца штогод амаль 25 млн тон цукру, больш як 10 млн тон цукру адны прадпрыемствы Еўрасаюза пастаўляюць на экспарт, і амаль палову ад гэтай колькасці іншыя прадпрыемствы ЕС імпартауюць. Імкненне буйнога бізнесу ў ЕС вырабляць цукар і для ўнутранага рынку, і на экспарт, даражч, гаворыць і пра існуючую рэнтабельнасць цукровага бізнесу.

Вядома, цяпер не часы XVII—XIX стагоддзяў, калі цукар быў фактычна эквівалентам цяперашняй нафты па важнасці ў гандлі і даходах. У XVIII—XIX стагоддзях цукровы бізнес быў цесна звязаны з гандлем рабаў. Мільёны жыхароў Афрыкі былі зняволены і вывезены за межы кантынента з канкрэтнай мэтай выкарыстання для працы на плантацыях цукровага трыснягу. Даходы ад выкарыстання рабскай працы на цукровых плантацыях зрабілі багатымі многі іспанцаў і партугальцаў, брытанцаў і амерыканцаў.

Забаронена была рабская праца толькі ў другой палове XIX стагоддзя, але даходы ўладальнікаў цукровых плантацый усё роўна нарасталі з-за усё большай звычайна да спажывання цукру ў Еўропе і росту вытворчасці. Зайздрацьс урада ЗША да велізарных прыбыткаў іспанскіх каланізатараў на цукровых плантацыях на Кубе, Філіпінах

і ў Пуэрта-Рыка стала галоўнай прычынай так званай вайны за іспанскую спадчыну, у выніку якой ЗША ўпершыню афіцыйна сталі імперыяй — атрымаўшы ў каланіяльнае валоданне Філіпіны, Пуэрта-Рыка і Гуам.

Фактычна ў выніку вайны і Куба стала нефармальнай калоніяй ЗША. Адначасова на парадку дня паўстала пытанне аб буйных цукровых плантацыях на Гавайскіх астравах. Сквапнасць амерыканскіх бізнесменаў прывяла да далучэння амерыканскай арміяй і гэтай тэрыторыі да новай магутнай імперыі ЗША.

Часы, калі цукар дазваляў атрымаць вялізнае багацце, даўно мінулі, і з-за цукровых плантацый людзей больш не ператвараюць у рабоў і не захопліваюць новыя тэрыторыі. Цяпер гэта сфера бізнесу з умеранай рэнтабельнасцю, у якой прысутнічае мноства канкурэнтаў. І для выжывання ў ёй неабходна не толькі ўзбуйняцца, але і удаканальваць асартымент прадукцыі. Стаўка беларускай дзяржавы на захаванне буйных цукровых прадпрыемстваў у дзяржаўнай уласнасці і мадэрнізацыю вытворчасці апраўдала сябе. Доказам таму з'яўляецца перамога двух беларускіх цукровых прадпрыемстваў, Слуцкага цукрарафінаднага і Гарадзейскага цукровага камбінатаў, у конкурсе «Лепшы цукровы завод Мылтнага саюза», у якім у маі 2012 года ўдзельнічалі 83 цукровыя заводы Мылтнага саюза ўсіх формаў уласнасці. А крытэрыем для перамогі была эфектыўнасць вытворчасці прадукцыі.

У папярэднія гады беларуская цукровая прамысловасць спраўна забяспечвала і беларускі рынак, і была крыніцай каштоўнай замежнай валюты. У апошнія гады беларусы бачылі і шмат навякі ад айчынных прадпрыемстваў цукровай прамысловасці — у прыватнасці, фігурны цукар і цукар з рознымі дадаткамі, канфіцюры і фруктовыя начынікі. Але беларускім вытворцам цукру неабходна і далей удаканальваць сваю дзейнасць. Менавіта пра гэта гаварылася падчас нарады прэм'ер-міністра Беларусі Міхаіла Мясніковіча на базе Слуцкага цукрарафінаднага камбіната сёлета 29 жніўня.

У прыватнасці, неабходна вырабляць новую прадукцыю з больш высокай дабаўленай вартасцю на аснове цукру, які ўжо вырабляецца, у чым у Беларусі асабліва вызначаюцца Гарадзейскі цукровы камбінат. Перад цукровай вайной стаіць задача па выхадзе да 2015 года на сумарную магутнасць перапрацоўкі амаль у 42 тыс. тон буркоў у суткі, у параўнанні з 30,6 тыс. тон у гэтым годзе.

Сяргей КІЗІМА, загадчык кафедры міжнародных адносін Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, доктар палітычных навук

ПРА ШТО МАРАЦЬ БЕЛАРУСКІЯ АЗЕРБАЙДЖАНЦЫ?

«Толькі ў Беларусі навучылася даіць карову»

Сумеснае жыццё Авеза і Нарміны пачалося з сумных падзей. На іх радзіму прыйшла вайна, і маладая сям'я вымушана была ратавацца на чужыне.

— Мы прыехалі ў Мельніцу ў 1992 годзе, — узгадвае гаспадар. — На той час мая Нарміна была на апошнім месяцы цяжарнасці.

— Чаму шукалі прытулак менавіта ў Шаркаўшчынскім раёне?

— Тут ужо на той час жыў наш зямляк са сваёй жонкай-беларускай. Ён пазнаёміўся з ёй падчас службы ў арміі.

— Калі прыехалі, не ведалі, куды дзьевацца, што рабіць, — узгадвае са слязамі на вачах гаспадыня. — Зямляк, як мог, тады дапамагаў нам. І суседка, я памятаю, вядро бульбы дала. Мы вельмі ўдзячны ўсім добрым людзям, якія не пакінулі нас з бядою сам-насам. Кіраўніцтва калгаса адразу ж дом выдзеліла (пасля ўжо мы купілі гэту хату), дало працу. І калі дзіця нарадзілася, далі нам карову.

— Першы час жонка да той каровы падчысі баялася, — усміхаецца Авез. — Не тое што даць. Яна ж родам з Баку, гэта я вясковы.

— А цяпер усё ўмею, жыццё навучыла, — працягвае гаспадыня. — Раней жа, сапраўды, заходзілі ў хлёў, а Авез мне і казаў: «Толькі не шумі, няхай суседзі думаюць, што не я, а ты карову доіш».

— Бачылі ж вочы, што куплялі, калі жонку выбіралі, — жартуе.

— Ды ён не ведаў, думаў, што усё ўмею, — усміхаецца Нарміна.

— Я таксама, калі прыехаў у Беларусь, меў страх перад свіннямі, бо ў нашай вёс-

Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.

цы іх нікто не трымаў, у асноўным бараноў ды авечак. Хлопцы на ферме кажуць: «Вася, купи парасят». Я купіў — і таго страху як і не было.

Каб мець дадатковы заробак і матэрыяльна дапамагчы дзецям (а іх у сям'і двое), Гуліевы і па сённяшні дзень апрацоўваюць ладны кавалак зямлі, трымаюць хатнюю гаспадарку.

— Усё ў нас ёсць, дзякуй Богу, — кажа Нарміна. — Шэсць свіней, тры каровы, конь, куры.

— А Бараню і авечак чаму не тры-

маць? Нашы дзеці не аматары бараніны. Яны нарадзіліся і выраслі ў Беларусі і, нягледзячы на азербайджанскую знешнасць, лічаць сябе беларусамі.

«Тата меў рацыю, калі казаў, каб вучыла мову»

Дачка Гуліевых Лалі сёлета скончыла Полацкі педагагічны гандлёва-тэхналагічны каледж і працуе на пошце ў суседняй вёсцы Жукоўшчына. Сын Ільяс вучыцца ў тым жа каледжы на праграміста. Налета плануе паступаць у БДУ. Абое заканчвалі беларускамоўную школу, таму як на рускай, так і на беларускай мовах размаўляюць свабодна і нават без акцэнту. Звярнула ўвагу і на тое, што ў размове іх бацькоў таксама прасякваюць беларускія словы, наштагал «добра», «трохі».

— Беларускай мовы мы з Авезам не разумеем, — кажа Нарміна. — Толькі асобныя словы. Што тычыцца рускай, то з дзяцінства мой тата — ён быў настаўнікам — паўтараў, што трэба вучыць мову, маўляў, веды за плячыма не насіць. А я казала: «Навошта мне руская мова, я ж усё жыццё буду жыць у Азербайджане». Ніколі не думала, што пераедзем у Беларусь. Толькі цяпер разумеем, што тата меў рацыю. Але ж аднымі размовамі сыты не будзеш, — запраціла гаспадыня.

— Нашу любімаю ежу — гэта баклажаны, памідоры і перцы, фаршыраваныя мясам, — распявае Авез. — Гатуецца гэта смаката вельмі проста. З гародніны зраэецца верхняя частка. І праз адтуліну, якая атрыманася, вымаецца мякіш. Затым баклажаны, перцы і памідоры абдаюцца кіпнём і запраўляюцца фаршам (папярэдняе абсмажэннем з цыбуляй). Усё гэта складзецца ў вялікую каструлю і тушыцца на газавай пліце.

— Гатую і далму — галубцы па-вашаму. Толькі замест капунных лістоў выкарыстоўваем вінаградныя, якія нам пасылкай адпраўляюць з Азербайджана. Калі б крыху раней давадалася, што вы заедзеце, то прыгатавала б. Прыязджайце заўтра, мы рады будзем вас прыняць. І шашлык азербайджанскага паспытаецца, — працягвае здзіўляць шчырай гасціннасцю гаспадыня.

На стале Гуліевых можна ўбачыць не толькі нязвыклія для нас беларусыя, марынованы часнок, чорную фасолію ды зялёныя памідоры, але і беларускую бульбу і драпкі з яе.

— Дзеці любяць усё беларускае. У тым ліку і драпкі. Я тут упершыню навучылася іх рабіць. Суседка цётка Вера вучыла. Добрая суседзі ў нас тут. Нікто не крыўдзіць, і мы нікога, наадварот, дапамагем адно аднаму. Нядаўна кіраўніцтва прагановала добры дом у аграгарадку, дык мы адмовіліся. Бо тут праца блізка, і з людзьмі не хочацца расставата. Ды і за столькі гадоў да месца прыкіпелі. Калі еду ў Шаркаўшчыну па справах, дык так стамляюся, быццам мякі цягла. А вяртаюся ў Мельніцу — і невядома, адкуль сілы бяруцца. Недарэмна кажуць, што дома і сцены дапамагаюць...

Надзея ДРЬІЛА, фота аўтара Шаркаўшчынскі раён.

Нарміна (у перакладзе — «пяшчота») Гуліева за 20 гадоў ужо паспела прывыкнуць да імя Наташа.

Увесь вольны час Ільяс праводзіць ля машыны, якую атрымаў у падарунак ад бацькоў на 20-годдзе.

маецце, з іх жа такі смачны шашлык атрымаецца?

— Трымалі. Але пасля ўсіх парэзаў і прадаў. З імі шмат клопатаў, трэба ганяць у поле, перавязваць. І так працы хапае. Мы з жонкай працуем на ферме ў мясцовага гаспадары «Васюк». Пасправаў 150 гадоў цялят вечарам і раніцай напаіць ды накарміць, ды і свая гаспадарка адмае шмат часу.

— А што тычыцца шашлыку, то я яго са свінні раблю, — дадае Нарміна, — бо

дэня да стала. — Я плоў гатавала для вас спецыяльна. Давяйце піць азербайджанскую гарбаты. Брат з Баку прыязджаў у госці, дык прывёз.

— Падтрымліваеце сувязі са сваякамі?

— Раней не было ніякай сувязі з Баку, дык сядзела і думала, перажывала. Цяпер ужо, дзякуй Богу, усё нармальна. Стэлефануемся па магчымасці.

— Штомесяць 250 тысяч жонка плаціць за тэлефон, — дадае гаспадар. — А што рабіць? Ляцьце туды самалятам вельмі дорага. Праз інтэрнэт кантактуем. Тэлевізар глядзім. Ёсць у нас 4 азербайджанскія каналы.

— Дзеля гэтага і талерку куплялі, — усупае ў размову Лалі.

— Радуюся, калі ім добра. Калі ім дрэнна — плачам, — працягвае Нарміна.

— Дай Бог, каб паўсюль быў мір.

— Чого вам тут, удалечыні ад радзімы, не хапае больш за усё?

— Толькі родных, — уздыхае жанчына. — Мама жыла тут з намі некаторы час. Пасля сказала: «Гульш — другой страна, паміраць — радной страна». І вярнулася назад.

— Калі я хадзіла ў школу, — кажа Лалі, — было трохі крыўдна, што ўсе ездзілі да бабুলы, дзядуляў, а я не магла.

— Так, цяжка было раней, пакуль прыжыліся, прывычаліся. А цяпер усё ў нас добра, усё ў нас ёсць, дзякуй Богу. Самае галоўнае, дзеці здаровыя, муж.

«Жонку земляка знаёмлю з азербайджанскай кухні»

Гуліевы, хоць ужо даўно жывуць на бе-

Лалі, які тата, вельмі любіць коней.

■ Факт ЧЫЙ АЎТАСЭРВІС ЛЕПШЫ?

У краіне стартваў першы рэспубліканскі конкурс «Лепшая арганізацыя аўтасэрвісу», паведамліў у прэс-службе Міністэрства гандлю.

У конкурсе могуць прыняць

удзел суб'екты прадпрыемстваў — рэзідэнты Рэспублікі Беларусь, якія ажыццяўляюць аказанне паслуг па тэхнічным абслугоўванні і рамонце транспартных сродкаў, і якія падалі анкетны-заяўкі ў адной або некалькіх намінацыях.

Конкурс пройдзе ў два этапы. Пераможцы адборачнага этапу ў абласцях і ў Мінску прымуюць удзел у фінале. Плануецца, што вынікі будучы падведзены 30 лістапада 2012 года.

Ул. Інф.

Квіток у кінатэатр — праз Інтэрнэт

Правілы кінавідэаабслугоўвання насельніцтва ўдакладнены ў Беларусі. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведамліў у дэпартаменце па кінематаграфіі Міністэрства культуры.

У прыватнасці, цяпер вытворцы кінавідэапаслуг могуць арганізоўваць папярэдні продаж квітоў на кіна-, відэасеансы наступных дзён, за які дадатковая аплата не спаганяецца, а таксама аказваць гледчатам іншыя паслугі, звязаныя з продажами білетаў (браніраванне, продаж з выкарыстаннем сеткі інтэрнэт і спецыяльных камп'ютарных сістэм). Раней папярэдні продаж квітоў праз інтэрнэт агавораны не быў.

Акрамя таго, упершыню прадуладжана, што гледчатам забараняецца прыносіць у месца паказу фільмаў аўдыё-, відэазапісваючую апаратуру, алкагольныя, слабаалкагольныя напоі і піва, агнястэральную зброю, лёгкаўзгаральныя, атрутныя, колючыя, рэжучыя прадметы, а таксама наведваць месца паказу з жывёламі. Забараняецца ў месцах паказу фільмаў займаць без узгаднення месцы, адрозныя ад названых у білетах, уставаць і хадзіць без крайняй неабходнасці падчас кіна-, відэасеансы, шумець, гучна размаўляць, у тым ліку па мабільным тэлефоне, ажыццяўляць дзеянні, якія перашкаджаюць іншым гледчатам пры праглядзе кінастужкі.

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2012 года — запаўняць картку ўдзельніка, выразаеце і дасылаеце яе да 8 кастрычніка ў рэдакцыю на адрас: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Сярод падпісчыкаў 10.10.2012 г. будучы разыграны 7 прасаў, 7 фенаў, 7 пыласосаў, 1 параварка для Мінскай вобласці. Вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» да 20.10.2012 г.

Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі па 31 снежня 2012 г. пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2012 года і пашпарту. Пасля 31 снежня выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Правілы гульні чытайце ў газеце «Звязда» за 6.09.12 г.

Тэрмін правядзення гульні — з 8.09.12 па 31.12.12.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 2008 ад 20.04.12, выданае Міністэрствам гандлю РБ.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2012 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падпіска аформлена і аплачана ў _____ (аддзяленне сувязі)

на IV кв. або 2-е паўг. 2012 года

Жатні адрас і тэлефон _____

(індэкс) _____

Удачы ў розыгрышы!

НАРОДНЫ МАСТАК: ПРАЦЯГ ЖЫЦЦЯ...

Галерэя Міхаіла Савіцкага стане адным з адметных экскурсійных маршрутаў для мінчан і гасцей беларускай сталіцы.

Міхаіл Андрэевіч часта паўтараў: выяўленчае мастацтва — надзвычай складаная сфера, таму трэба усё жыццё імкнуцца стаць Мастаком.

Ён, паверце, зусім не какетнічаў, калі незадоўга да смерці па маё пытанне, ці стаў ён Мастаком — згодна з яго крытэрыямі — адказаў: «Я усё яшчэ на шляху да гэтага. Таму і працую ўсё жыццё, без адпачынку і выхадных».

Ён, чалавек надзвычай складанага, нават драматычнага лёсу, «дроннай біяграфіі» (як сам гаварыў: у 18 гадоў ужо салдат, потым вайна, палон, канцлагеры...) быў перакананы: мастак — гэта перша за ўсё філасоф. Для Савіцкага галоўнае — сутнаснае, глыбіннае, а не вонкавае ў чалавеку і з'ява.

Які ўсякі геніяльны чалавек, ён быў не зусім «зручным» у розныя перыяды гісторыі нашай краіны: не быў членам партыі, за спінай

— «мінулае лагерніка», ды і гаварыў прама усё, што думае. За гэта і нажыў сабе нямала нядобразычліўцаў, якія не ленаваліся інтэрпрэтаваць яго словы «на свой капыль»...

З самых першых крокаў у мастацтва ён карпатліва даследваў тэмы патрыятызму і самаахварнасці, героікі і здрады, святлы і цёмны... Гэта быў адметны і адмысловы працяг класічнай традыцыі выяўленчага мастацтва.

Так, як убацьчы і паказаў вайну Міхаіл Савіцкі, — не паказваў нікто. Яго карціны цыкла «Лічбы на сэрцы» не сведчаць, не гавораць, а крычаць аб тым, што было і што не павіна паўтарыцца ніколі.

Серыя работ «Чорная бэль» — спроба асэнсаваць чорна-белую катастрофу ў маральна-этычным, чалавечым вымярэнні. Цыкл работ «Запаветы» — імкненне прасачыць, як запаведзі Хрыста ўвасобіліся ў нашым жыцці. Як і што ажыццявілася з таго, што Хрыстос вызначыў у самай высокае.

Сам Міхаіл Андрэевіч самым

вялікім грахам лічыў здраду...

Адна з апошніх работ Майстра называецца «XX век. Забойства праўды». А творчы задум — грунтоўны, з дакладным глыбінкім аналізам — было ў яго, як сам прызнаваўся, яшчэ больш, чым у маладыя гады. Ён марыў напісаць працу «Трыумф ілжы», яна ўжо была ў яго ўяўленні — як працяг «Забойства праўды»...

Работа, якая так і засталася незавершанай, — «Скобраўка-1944». Савіцкі задумаў гэта вялікае палатно, каб адкрыць яшчэ адну старонку жорсткай праўды Вялікай Айчынай вайны на Беларусі. У Скобраўцы каля Мар'най Торкі быў лагер, дзе забіралі ў дзетак кроў...

«Так уладкаваны свет: усё жыве пэўны тэрмін. І толькі мастацтва дадзена сіла падоўжыць жыццё», — гаварыў Міхаіл Савіцкі.

...Як да Эль Грэка едуць у Таледэ, да Эмбранжа — у Амстэрдам, да Сальвадора Далі — у Фегейрас, так і да Міхаіла Савіцкага будучы ехаць у Мінск. Таццяна ПАДАЛЯК.

Швабскі сельскі ісполнительный комитет Логойского района Минской области

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

№ п/п	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь, га	Расходы по подготовке документов	Начальная цена (рублей)	Задаток (рублей)
1	д. Погребище, ул. Набережная, 80, 623287607101000073	0,1624	3 798 853	8 120 000	1 624 000
2	д. Погребище, ул. Набережная, 81, 623287607101000074	0,1611	3 798 853	8 055 000	1 611 000
3	д. Погребище, ул. Набережная, 82, 623287607101000075	0,1633	3 798 853	8 165 000	1 633 000
4	д. Погребище, ул. Набережная, 83, 623287607101000076	0,1648	3 798 853	8 240 000	1 648 000

Задаток перечисляется на р/с № 3600619161107, ЦБУ № 611 филиала № 500, Мінскае ўпраўленне ОАО «АСБ Беларусбанк», код 6011 г. Логойска. УНП 600181592, Швабскі сельскі ісполнительный комитет, код плацежа 4901. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения о результатах аукциона внести плату за земельный участок, возместить расходы, связанные с подготовкой документов, необходимой для проведения аукциона. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и земельными участками. Аукцион состоится 08 октября 2012 года в 11.00 по адресу: Мінская обл., Логойскі р-н, д. Швабы, ул. Парковая, д. 26.

Заявление на участие и необходимые документы принимаются до 11.00 октября 2012 года.

Контактные телефоны: 8 (01774) 59 1 35, 59 2 35, 8 (029) 107 16 17.

Наш сайт в интернете: logoysk.gov.by

АБАРОНА НАЦЫЯНАЛЬНЫХ ІНТАРЭСАЎ

Фота Шмарыя Кішкіна

Няма каго вінаваціць у тым, што за ўсе гэтыя гады мы ніколі не адпачывалі ўсёй сям'ёй разам. Проста бацька маіх дзяцей выкарыстоўваў нашы ад'езды як магчымасць спакойна дапісаць чарговую камерцыйную кнігу, каб хутчэй зарабіць грошы. Аднак дзеці вырастаюць таксама хутка. І вось наступіў год, калі ён сказаў: «Трэба куды-небудзь паехаць, пакуль дзеці з намі». Так мая даўняя мара набыла адчувальнае аблічча.

Чаму Чарнагорыя?

У турыстычным агенцтве, даведаўшыся пра нашы жаданні і фінансавыя магчымасці, прапанавалі тры варыянты: Чарнагорыя, Грэцыя і Турцыя. Спачатку выбар прыпаў на Грэцыю, але якраз у той час нейкі пенсіянер учыніў самаспаленне ў цэнтры Афін, і мая маці ўзмялілася, каб мы паехалі ў іншае месца. Мы тады і нарадзіліся ідэя адправіцца ў вандроўку не па пецыцыях, а на ўласнай машыне і самастойна выбіраць гэтыя і маршрут. Мы далі волю сваім смелым сваім марам і запланавалі вандроўку праз Кракаў і Вену ў... Венецыю.

Мы ўжо забараніралі гатэлі і паклалі на карту поўную суму грошай, калі нам... адмовілі ў шэнгенскай візе. Сітуацыя ускладнялася яшчэ і тым, што мы былі абмежаваныя часавымі рамкамі.

ЦІ МОЖНА Ў КРЫМЕ АДПАЧЫЦЬ БЮДЖЭТНА?

Мы з жонкай вырашылі паехаць у Крым. Па-першае, з нас там ніхто ні разу не быў, а па-другое, хацелі эканоміць. Нам жа галоўнае што — каб мора было ды сонца, а розныя гатэлі на пляч зорак — гэта ўсё прыемна, але і без гэтага прахыць можна. Пачнем з транспарту. Традыцыйны спосаб трапіць у Крым — гэта цягнік. Але, аказваецца, і на ім можна здрава эканоміць. Праўда, дзевяцца адчуць сябе трохі лагістам і спланаваны маршрут з перасадкамі. Напрыклад, калі браць квіток не да канчатковага пункта адрозна, а ўзяць два квіты: скажам, з Мінска да Гомеля і з Гомеля да канца. Ужо ў гэтым выпадку эканомія адрозна складае каля 50 тысяч. Пры тым, што можна ўзяць квіты ў той жа самы вагон і на тое ж самае месца — нават рэчы працягваюць не дзевяццацца. Мы ехалі з перасадкай не толькі ў Гомель (дзе нават і не выходзілі), а яшчэ і ў Кіеве — там давалася выцягнуць рэчы на вакзал і дзве гадзіны чакаць наступнага цягніка.

Яшчэ адзін нюанс, які дазваляе эканоміць: білеты па Украіне можна купіць не ў касах беларускай чыгункі, а праз інтэрнет на ўкраінскіх сайтах. Такія паслугі аказваюць некалькіх рэсурсаў, але я скарыстаўся вольным гэтым — http://drcp.gov.ua. Тут нічога складанага няма: рэгіструемся, выбіраем патрэбны цягнік і дату (і нават канкрэтнае месца ў вагоне — верхняе, ніжняе, баквае) і аплачваем з дапамогай пластыкавай карткі. Потым раздрукоўваем электронныя квіток і бярэм яго з сабой: пасля ўезду на тэрыторыю Украіны гэтыя паперкі трэба памяняць на рэальныя білеты ў любой чыгуначнай касе.

Назад таксама рухаліся з перасадкамі: з Сімферопаля да Херсона (чакалі іншы цягнік), з Херсона да Чарнігава, дзе пераселі на аўтобусе да Гомеля. У выніку, дзякуючы ўсім гэтым «выкрутасам», эканомія туды складала каля 150 тысяч з чалавека, а назад — дык, можа, і ўсе 300 тысяч, бо на пераездзе з Чарнігава да Гомеля мы вельмі эканомілі на жаданні кіроўцы падзарабіць: нас узялі без квітоў, але дваіх па цене аднаго пасажыра. Такім чынам, калі загадаў і граматна распланавалі сваё падарожжа, то можна, губляючы ўсяго некалькі лішніх гадзін на перасадцы і чаканне, эканоміць даволі значную суму на шляху туды і назад. Праўда, пахадана не мець цяжкага багажу: калі ў цэбе адзін заплечнік, то можна тры разы перасаджвацца і нават у сваёй рэчышчэ час блукаць па гарадах, а калі пяць чамадану і тое дзівак, — то асабліва па пераходзе не паскачаць.

Жыцьё — ДОРАГА, ЕСЦІ — ТАКСАМА

У Крыме можна ехаць або ў горы, або ў раўнінныя мясцовасці. Пакольні нам хацелася не толькі мора, але і экіну, то мы паехалі на гарысты паўднёвы бераг Крыма: з Сімферопаля на тралейбусе праз Алупту ў бок Ялты. Праўда, да апошняй не даяхалі і выйшлі з тралейбуса ў Партэнцы.

Жылыя прапанавалі на любімы густ — ад пакойчыка ў кватэры з бабугай да элітных апартамантаў. Адапаведна розніца і кошту — ад 200 грыўняў за суткі да, напэўна, бясконца. Але за 200 грыўняў (1 грыўня каштуе 1034 беларускі рублі, таму ва Украіне, «дзякуючы» нашай дэвальвацыі, сёлета можна хутка арыентавацца ў цэнах — дадаеш тры нулі і атрымаеш прыкладны кошт у

І вось, калі я ўжо амаль «адплакала» сваю мару, мне пазвалі прыцяцька і сказала: «Паслухай, а чаму б вам не паехаць на тым жа аўтамабілі ў Чарнагорыю? Віза не патрэбна, бронь не патрэбна. Там жыцьцё простыя сяляне, у якіх можна арандаваць вілу на беразе мора зусім надарога!» Трэба заўважыць, што сама прыцяцька ў Чарнагорыі ніколі не была, і ўсё, што расказала, ведала па чутках, таму ў некаторых рэчах яна памылілася.

Складанне маршруту

Па-першае, віза нам спатрэбілася — транзітная праз Румынію. Мы атрымалі яе без праблем, але каштавала яна для нашай сям'і ў 5 чалавек 400 долараў. Па-другое, апартаменты (двухпакаёвая кватэра з кухняй), якія мы ўсё ж такі забараніралі ў Чарнагорыі, належалі зусім не сялянам, а, як пазней высветлі-

Фота Шмарыя Кішкіна

беларускіх рублях) за суткі можна рэальна знайсці больш-менш прыстойны пакойчык — ці то ў кватэры, ці то ў прыватным сектары. Калі патаргавацца — то можна і за 180 грыўняў. Прыкладна такі ж цэнік па ўсім паўднёвым беразе Крыма — ну, можа, якім рэдкім ішчасліўчыкам удавалася дамовіцца на 150. Дарэчы, у мяне такое адчуванне, што там усё, дзе толькі могуць жыць людзі, здаецца — нават ў гаражных кааператывах людзі надбудовваюць над гаражамі пакойчыкі і здаюць іх турыстам.

Шукаць жыллё не цяжка — ля прыпянку сядзяць бабугі, якія падбярэць жылло ў адпаведнасці з вашымі жаданнямі ды памерам гаманца і звядуць з гаспадарам. Так што тут хвалявацца не варта, галоўнае мець грошы і ведаць, дзе ты хочаш жыць — у кватэры з кандыцыянерам ці згодны на паддашкавую каморку з выгодамі на двары.

Ежа ў курортных мясцінах не танная, я б нават сказаў, што дарагая: разлічваю на тое, што можна будзе амаль задарма пахарчавацца ў кавярнях, не варта. Праўда, нам два разы пашанцавала: у Ялце мы натрапілі адзін раз на пельменную, дзе за 12 грыўняў паелі пельмені з бульбам, а другі раз — на нейкую сталеўную савецкага ўзору, дзе пааб'едвалі баршчу. Гатаваць самому (калі ўмовы пражывання дазваляюць) будзе танней, але ўлічваючы, што прадукты на курортах каштуюць таксама німа нават у супермаркетам (малако менш за 10 грыўняў не знайсці, а вараная каўбаса каштуе, як і вэнджаная). Выратоўвае толькі сьвіка — есці не надта хочацца, таму перахалі якой самсой і лжышш сабе далей на пляжыку. Садавіна таксама каштуе завоблачна для поўдня — за тры самыя грошы яе можна купіць і ў Беларусі на рынку. Хоць і вінаград, і інжыр, і ажыны растуць на месцы і іх не трэба цягнуць за трыццаць зямель. Зноў-такі — гэта асабліва курортных мясцін, бо, скажам, у Сімферопалі ўсё нашмат таннейшае: вінаград каштаваў па 8 грыўняў за кілаграм, а на курорце — па 18 самы дробны і мякі.

Што тычыцца пляжаў, то з імі ў Крыме бяда! Спускаешся да мора і глядзіш: воль яну, рукой падаць. А патрапіць не можаш, бо ўсё вакол агароджана і падзелена — тут санаторыі, тут прыватныя апартаменты, тут платны пляж. Калі плаціць, то грошай не набярэшся (ад 20 грыўняў за чалавека на дзень), а месцаў з адкрытым доступам і бясплатным праходам — кот наплакаў. Дык людзі там ляжаць — як кілкі ў бляшанцы: хто рана устае, той на добрых месцах, а хто пазна, той ужо дзе прыйдзецца. Нават бясплатны пляж могуць застаць адпачывальнікі: пляж бясплатны, а талпачы платныя — не хочаш плаціць, шукай іншае месца. Наогул у Крыме такое адчуванне, што ўсё падзелена на кавалкі, куды ні пойдзеш — то нацыянальны парк, то батанічны сад, то прыватная тэрыторыя. І за ўсё плаці, прычым далёка не капейкі.

Павел БЕРАСНЕЎ

ПРАЗ 4 КРАІНЫ ДА ЯДРАНСКАГА МОРА, або Вопыт сямейнай аўтавандроўкі да Адрыятыкі і назад

лася, сям'і мастака і былой тэлежурналісткі, і былі не такія ўжо і танныя... Хоць у 2 разы танней за падобнае жыллё ў Італіі. Аднак гэта не важна. Галоўнае, мы мелі поўную свабоду ў выбары маршруту, месца і часу свайго адпачынку.

Стартаваць мы вырашылі з Брэстчыны, каб эканоміць час і як мага раней прайсці памежны кантроль. З дапамогай інтэрнэту ўдалося выйсці на кіраўніцтва станцыі дзіцяча-юнацкага турызму і краязнаўства ў вёсцы Олтуш пад Малаарытай і дамовіцца пра нацлер там усяго за 100 беларускіх тысяч.

Усе астатнія свае прыпыначныя пункты мы таксама замовілі загадым. Мы разбілі шлях такім чынам, каб на горныя серпанціны ў Сербіі і Чарнагорыі заставалася дастаткова светлага дня і сіл. На зваротным шляху вырашылі зрабіць невялікі круг і наведваць Трансільванію з яе старажытнымі замкамі і змрочнымі легендамі.

Здаецца, мы ўсё прадугледзелі. Працілілі кіламетраж (2 тысячы ў адзін бок і каля 4,5 тысячы кіламетраў у цэлым), цэны на бензін (каля 1,5 еўра за мяжой, аказалася — 1,3-1,4), прыкніўлі выдаткі на харчаванне (па 25 еўра ў дзень на кожнага, прыкладна столькі ў сярэднім) і атрымалася, але маглі быць і менш), запасліся музычнымі дыскамі (каля 1,8 гібгабайт, гэтага хапіла на 1800 кіламетраў), сувенірнай гарэзляк (раздзіла гаспадарам гатэляў), сын

Украіна

Шкада, што нам не ўдалося прыехаць у памежную вёску Олтуш засветла і мы не пабачылі багатага рыбай і ракамі вялізнага і маляўнічага Олтушкага возера. Затое ацанілі гасціннасць дырэктара турыстычнай станцыі Мікалая Ялова, які, нягледзячы на позні час, сустрэў і размясціў нас, а таксама чысцілі і ўтульнасць летніх дамкоў і ўсёй станцыінай тэрыторыі. А на світанку палюбаваліся драўлянай 230-гадовай Свята-Праабражэнскай царквой, і гэта было добрым знакам у дарогу.

Першую мяжу перасеклі ў 6 гадзін раніцы без затрымак. Ужо на тэрыторыі Украіны паснедалі і паўпустаымі і вельмі дрэннымі дарогамі мясцовага значэння рушылі на Львоў. Першае і галоўнае ўражанне ад Заходняй Украіны — мова. Рэклама, аб'явы, графіцы, плакаты, шыльды і насценныя надпісы... Мы з прагай і задавальненнем чыталі, фатаграфавалі і прамаўлялі ўголос.

У выніку ў Львове, куды прыехалі а першай гадзіне дня, лёгка перайшлі на беларускую мову, з якой адчувалі сябе больш камфортна, чым з рускай, хоць часам і выклікалі ўсмешкі ў афіцыйнтаў і прадаўцоў кавы. Першае, што мы зрабілі ў культурнай сталіцы Укра-

іны — пааб'едалі ў кавярні «Тэатральная» за 187 грыўняў (18 еўра на пяцярэх), а ўжо потым прагуляліся па львоўскай брукаванцы, фатаграфуючы ўсё запар.

Мы зразумелі адно: у Львоў трэба прыездаць асобна і на некалькі дзён. Каб проста атрымаць асалоду ад духу і настрою гэтага горада. Ну і, вядома, каб не шкадуючы, пакінуць тут пэўную суму грошай.

Мы зразумелі адно: у Закарпацці, куды прыехалі засветла. Маладыя гаспадары Златак і Габырэла адкрылі свой гатэльны комплекс з некалькіх катэджаў, саўны і рэстарана паўгода таму. Падчас «Еўра-2012» яны прапанавалі бясплатны трафік на матчы ў Львоў, да якога 200 км, але галоўнае іх «фішка» — блізкасць да гарналыжных схілаў Палаяны і бальнеалагічнага курорта Свалыява. Увесь гэты час ім даводзілася працаваць без перадышка — ад турыстаў няма адбоя.

Мы размясціліся ў асобным двухпавярховым доме з усімі выгодамі на кожным паверсе. Яшчэ з вечара па дамоўленасці атрымалі запакаваныя сніданак (бліны і смятану), бо выязджаць сабраліся а шостай раніцы. Тут мы пакінулі 60 еўра.

Румынія і Сербія

Заходняя Румынія — гэта дарога з нанізанымі на іх маляўнічымі вёскамі, ламаная лінія чаралічных дахаў, шпілі храмаў і дагледжаныя палі з акуртанымі шыльдамі-ярлыкамі сусветна вяр-

домых селекцыйных кампаній. Каля шасці гадзін вечара мы былі ў Бялградзе, дзе спыніліся, каб пааб'едваць. Аказалася, у гэты час там не засталася ніводнай адкрытай «мянчынцы» або банка, і нам давялося прайсці добрых два кварталы, перш чым знайсці «Шпанску Таверну», у якой можна было распаціцца карткай. Вячэра з макароны, смажаных вострых каўбасак, кавы для кіроўцы і соку астатнім каштавала тут 40 еўра на пяцярэх.

За дзве гадзіны, праведзеныя ў сталіцы Сербіі, мы паспелі адчуць, што Бялград — горад-асоба. Жывы, сапраўдны, брутальны, ён цалкам выбіўся з усёй нашай вандроўкі і блізка не быў падобны ні на што іншае. У ім спалучаецца веліч буйной сталіцы, адсутнасць глянцу і пацудзе годнасці. Невядома чаму, але нам адразу стала тут добра і вольна. Хацелася не толькі фатаграфавач, але і пахмыць, не суверніры купіць, а бліжэй пазнаёміцца з людзьмі.

Беластвольныя платаны, пакрытыя кудурдыма жаравару 1999 года шматпавярховымі, абклееныя афішамі і размаляваныя мастацкім графіці сцены, усыпаныя смаўжамі электрычныя аперы... А яшчэ — наўмысна некрэнутыя разбомбленыя будынкі ў цэнтры мегаполіса. І, вядома, асабліва-васць усёй былой Югаславіі — памінальныя запіскі на пад'ездах дамоў, слухач і дрэвах...

Уражанне ад Бялграда ўзмацніў надзвычай велічны і прыгожы Мост

на Адзі, які быў адкрыты сёлета на Новы год — у нуль гадзін нуль хвілін. Гэты вантвы мост з адным пілонам — самы шырокі ў свеце сярод мастоў з падобнай канструкцыі. Ён падобны адначасова на фантастычны ветразь, распраўлены над горадам, і на паўраскрытыя крылы анёла, які спыніўся на рацэ Саве, упіраецца галавой у неба і з

ЧАСТКА ПЕРШАЯ

Бялград. Мост на Адзі.

лобасцю агледзе наваколле. Калі б у інтэрнеце гэтак жа лёгка можна было браніраваць якасвова сядзібы, як і гатэля, мы б пазбеглі язды па горнай дарозе ноччу. Але Злацібор — вядомы горны курорт на паўднёвым захадзе краіны, куды штогод прыеджаць каля мільянераў турыстаў — быў на 10 кіламетраў далей, і гэтыя сто кіламетраў, якія на мале здаваліся нязначнымі, расцягнуліся на тры гадзіны няпростага, але незабыўнага шляху. Агі паселішчаў на схілах нябачных

правёў у апартаменты (для 5 чалавек сайт па браніраванні гатэляў часцей за ўсё прапанову менавіта апартаменты — кватгалту адна- або двухпакаёвай невялікай кватэры), якія цалкам ацанілі мы змагі толькі раніцай. Дарэчы, гэта была першая раніца ў дарозе, калі мы дазволілі сабе цалкам выспацца.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА. Мінск—Олтуш—Львоў—Бялград—Злацібор. (Працяг будзе.)

З чым Беларусі не пашанцавала — дык гэта з морачкам. Мора ў нас, на жаль, няма. Вядома, можна пласкацца і грэцца на пясочку і на Мінскім моры, але гэта ўсё ж такі не тое. Душа і цела прагнуць сапраўднага салёнага марскога паветра ды бязмежных водных далей, наколькі бачыць вока. Таму ў летні сезон тысячы беларусаў цягнуцца да мора — хто да Балтыйскага, хто да Чорнага, а хто пабагаціць — то і да Міжземнага і далёкіх ад нас акіянаў. Карэспандэнты «Звязды» з адпачынкаў прыехалі не толькі загарэлыя і адпачылыя, але яшчэ і прыцягнулі з сабой мех уражанняў і назіранняў, з якімі ў спяшаюцца падзяліцца з чытачамі газеты.

Фота Шмарыя Кішкіна

Чарнагорыя. Пляж Свеці Стэфан.

ТОЛЬКІ Ў БАЛГАРЫЮ!

Першы адпачынак, як і першы пацалунак, аказваецца, запамінаецца на ўсё жыццё. Вось і ў нас так. Гадоў пяць таму адправіліся на мора ў Балгарыю. Пасля былі Турцыя, Літва, Украіна, Егіпет... І лепшага адпачынку для нас, чым марска Балгарыя, пакуль не знайшося.

Дарога

У замежныя далёкія вандроўкі мы працягнулі рознымі шляхамі. Каб эканоміць, ляталі ў Турцыю праз Маскву (пры гэтым трансферам ехалі 12 гадзін на аўтобусе і сядзелі ў аэрапорце, чакаючы самалёта на 5-6 гадзін). Да літоўскай Палангі на машыне сплук, дзе добры чалавек фарбай вывёў надпіс «Багдановіч». Трохі збочыць — а там і магіла нашага славацкага пісьменніка. Дарэчы, дагледжаная — і прыбраная, і кветкі ляжачы, і побач на дрэве прыбіта бялізна «Пагоні», пра якую пазт пісаў. Памятаецца ж: «Толькі ў сэрцы трывожным пацую...»

ПАГЛЯДЗЕЛІ КРЫМ — І ХОПЦІ!

Караікі, калі падводзіць вынікі, то можна сказаць, што ў адпачынку ў Крыме ёсць свае плюсы і мінусы. Плюсы — гэта, безумоўна, добрая прырода, прыгожыя краёвыя, магчымасць паехаць на мора без візы і адсутнасць моўнага бар'еру. З мінусаў — гэта сэрвіс і цэны. Мы з жонкай за тыдзень на моры патрацілі каля 450 долараў за дваіх (білеты туды і назад, жыллё, ежа, транспарт, сувеніры і г.д.). Гэта можна лічыць вельмі вельмі бюджэтным адпачынкам, але ў прынцыпе мы прыкніўлі, што за такіх жа грошы можна было зганяць у Балгарыю, Турцыю ці Егіпет, калі натрапіць на якую акцыю ў турфірмах ці паехаць па гаражнай пецыцы. Таму ў Крым мы, напэўна, болей не паедзем — тамтэйшыя горы і прыроду паглядзелі, а дзеля сэрвісу туды ехаць адназначна не варта. Хоць кому як — мяркуючы па нумарам на дарогі маляўнічых, у Крым едзе адпачываць вельмі шмат багатых расіянаў, якія грошай не шкадуюць ні на жыллё, ні на ежу, ні на забаву. Што яны, маючы такія фінансы, сам знайсці — мы так і не зразумелі. Але кожнаму сваё: можа, людзей настолькі зачухвала і ім хочацца ўзгадаць, як калісьці ў маладосці яны яшчэ за савецкім часам бавілі час на моры ў Крыме...

Пражыванне

Жылі мы ў маленькай гасцініцы, на якой былі «нашліпнуты» 3 зоркі, роўнаа цягнула яна на 2. Але для нас не прынішчыва, ці будзе там, напрыклад, басейн (мы ж на мора едем). Мы выбралі такі варыянт — невялікая прыватная гасцініца з вялікім навоём,

кандыцыянерам і свежай бялізнай, да пляжа — 7 хвілін хадзі, кавярні і рэстараны — адрозна каля гатэля, крамы — ва ўсе бакі на адлегласці працягнутай рукі. Сёлета вырашылі адпачываць у Нясебры два тыдні. За гатэль і сніданкі, што былі ўключаны ў кошт, мы аддалі каля 340 еўра. Тур набывлі ў беларуска-балгарскага апэратара, з якім ужо «ляталі». Тым, хто хоча эканоміць і ў каго дастаткова вольнага часу, можна параіць набываць білеты і браніраваць нумары самастойна — у век інтэрнэту і міжнародных карткаў гэта магчыма, але не заўсёды надзейна.

Ежа

У Нясебры мы адпачывалі трэці раз, таму пытанне, дзе харчавацца, перад намі не стаяла. У абед зрэдку хадзілі ў кавярню, але часцей выкарыстоўвалі даўно вядомы нам супермаркет. У ім і садавіна была значна таннейша, чым каля мора, і добры аддзел кулінарыі. Таму ў халадзільніку ў нас заўсёды ляжалі ёгурты, сыр — на той выпадак, калі захочацца перакусіць, а выхадзіць з нумара ну вельмі не хочацца. А вольныя вечары — абавязкова наведванне рэстарана ці кавярні, каб пакаштаваць добрую балгарскую кухню, бо гэта шчыра адзін важкі аргумент на карысць адпачынку ў Балгарыі. Салата па-шопска, кашкавал, фаршыраваная гародніна, мяса ў гаршку — у Беларусі мы прывезлі шмат смачных рэцэптаў і час ад часу радзем сабе добрымі стравамі. Візітоваа картка краіны — суп таратар, які робяць з ёгурту, надзёртых агурку, часнаку і зялёнага. А самая распаўсюджаная страва — баніца. Смачныя пірагі са слоенага цеста з рознымі начынкамі (напрыклад, брынзай, шпінатам, мясам) мы купілі, калі вярталіся з мора. Вельмі смачна і танна.

Вячэра на дваіх у рэстаране, як той кажаў, «ад пуза» абыходзілася, у пераліку на беларускія грошы, каля 120 тысяч за паход. Адзіны істотны момант заўсёды заўсёды ў тым, што трэба заўсёды запамінаць, што вы заказвалі і на якую суму, а пасля працягваюць рахунак — вам могуць прыпісаць лішнюю мінералку ці нават страву. Бонус: бясплатны інтэрнэт амаль ва ўсіх кавярнях і рэстаранах. Прыбілішыя траты на ежу — каля 170 долараў (пры умове — ніякага абмежавання на прадукты).

Цэны

Які ў любімым курортным горадзе, цэны тут вышэй. Па вялікія пакулі нам раілі ехаць у сталіцу Балгарыі, а, напрыклад, па футра

Фота Шмарыя Кішкіна

— у Турцыю (гэдня на караблі — і ты ўжо на тэрыторыі іншай дзяржавы). Але грошы мы трацілі на ежу, падарункі родным і сябрам. У спіс увайшло таннае і якаснае адзенне балгарскай вытворчасці — ветрука абышлася ў... 50 тысяч беларускіх рублёў. Камплект пасцельнай бялізны, у які ўваходзіла і тонкая коўдра — 130 тысяч. Таксама вырашылі наведваць балгарскую нацыянальную вёску, а затым акавалар (безумоўна, за грошы). Але культурна адпачыць можна і бясплатна: Нясебр — адзін з самых старажытных гарадоў на Балканах, «горад 40 цэркваў». У 1983 годзе Нясебр быў унесены ў Спіс сусветнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА. Можна гадзінамі блукаць па брукаваных вулічках горада, разглядаць выстаўленыя на продаж выразны мясцовыя рамесніцкія майстры. За невялікія грошы можна прагуляцца па залах музеяў і цэркваў у пошуках слядоў багатага і рамантычнага мінулага горада.

А яшчэ Балгарыя — краіна руж. Да гэтых кветак тут асабліва стаўленне, у іх гонар нават арганізоўваюць пышныя святы. Чырвоны і белыя, жоўтыя, фіялетавыя і чорныя — растуць ружы паўсюль. А вось ружавай сталіцы на правы бераг горада Казанлык, дзе існуюць інстытут і музей Ружы. Любы ахвотны можа паглядзець на вытворчасць ружавача алею і іншых прадуктаў эфірнага вытворчасці і адрозна ж іх набываць. Дарэчы, самыя бясспройжыныя сувеніры з Балгарыі — ружавы мёд, а таксама ружавая парфума і ракія (балгарская гарэзляк).

Пляж

Многія з балгарскіх пляжаў адзначаны «Сінім сцягам» — адмысловым знакам Сусветнай федэрацыі экалагічнай асветы, якая дбае пра чысціню пляжаў. І сапраўды, нават багавіне пасля шторму прыбіра-

ся вельмі хутка. У Балгарыі ёсць платныя і бясплатныя зоны, дзе можна заграцца. У платных зонах можна заказаць лежак і парасоны, але кошт можа напухаць непадрыхтаваных турыстаў — 8 еўра за дзень. Мы, безумоўна, прыходзілі на бясплатны пляж, на якім месца хапала ўсім. Але, як аказалася, мы адпачывалі не «ў сезон»: у балгарыя гарачая турыстычная пара пачынаецца з ліпеня, менавіта з-за гэтага першыя дні адпачынку мы былі амаль адны і на пляжы, і ў моры. Чорнае мора чыстае, а галоўнае, цёплае, таму што неглыбокае: ідэш-ідэш, а вада ўсё па пояс. Мне — як чалавеку, што баіцца плаваць, не адчуваючы дна — такія ўмовы самыя камфортныя. А яшчэ — мяккі клімат і адсутнасць акліматызацыі: у Балгарыі нават у разгар лета не бывае спякоты.

Увогуле, дзякуючы сваёму ўнікальнаму геаграфічнаму становішчу прырода гэтай краіны вельмі разнастайная. На яе тэрыторыі ёсць горныя масівы, раўніны, пагоркі і нізіны. Асноўнай адметнай рысай прыроды гэтага месца і яго ландшафту з'яўляецца чаргаванне высокіх гор з нізінамі, і так праз усю краіну. Тут існуе больш за 600 натуральных мінеральных крыніц, і Балгарыя справядліва вядомая як адна з вядучых краін, прызначаная для лячэння мінеральнымі водамі. Курорт Памор'е — адзін з самых вядомых бальнеалагічных курортаў свету.

Увогуле, Балгарыя нам падабаецца з некалькіх пунктаў гледжання. Па-першае, месца, дзе мы адпачываем, знаёмнае нам да немагчымаці, нават узнікае дэжаво, калі сустракаеш каго-небудзь з мясцовых. Па-другое, людзі тут свае, славяне, вельмі прыязныя і

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

по продаже недвижимого имущества, находящегося в государственной собственности

Наименование предмета аукциона	Здание хлебопекарни	Капитальное строение	Капитальное строение *
Местонахождение недвижимого имущества	Брестская область, Барановичский район, г.п. Гордище, ул. Венжовца, 9	Брестская область, Ганцевичский р-н, д. Шапки, ул. Советская, 28	Брестская область, Ляховичский р-н, д. Гордище, ул. Железнодорожная, 1а/1 ул. Железнодорожная, 1а/1/2 ул. Железнодорожная, 1а/3
Продавец недвижимого имущества	Республиканское унитарное производственное предприятие хлебопекарной промышленности «Брестхлебпром» филиал Барановичский хлебозавод, тел.: (0163) 47 07 49, 47 18 89, 47 05 33	Республиканское унитарное предприятие элктроэвязь «Белтелеком», тел.: (0162) 20 28 88, 22 10 66, (01646) 2 12 31	
Сведения о предмете аукциона	Здание хлебопекарни, одноэтажное, кирпичное, 1948 г.п., общая площадь – 647,5 кв.м, со встроеными магазинами с подвалами, тремя кирпичными пристройками, крыльцом, двумя навесами, двумя блочными, одним кирпичным складами, туалетом, дорожкой 698 кв.м, воротами площадью 5 кв.м, ограждением протяженностью 120 м., бетоном, водопроводной сетью протяженностью 39,9 м, канализационной сетью протяженностью 38,8 м, кабелем протяженностью 20 м. Земельный участок площадью 0,2675 га, установленные ограничения в использовании на площади 0,0553 га в связи с расположением его в придорожной полосе (контролируемых зонах) автомобильных дорог, использовать для размещения объектов промышленного производства, общественного питания, торговли, услуг; срок аренды – 25 лет. * в течение двух месяцев со дня подписания договора аренды земельного участка, но не позднее трех месяцев со дня утверждения проекта о результатах аукциона обратиться в Барановичский филиал РУП «Брестхлебпром» (г. Баранович, ул. Брестская, 186) для осуществления государственной регистрации возникновения прав и ограничений права на земельный участок; - при изменении назначения недвижимого имущества (для размещения объекта общественного питания, торговли, оказания услуг) по-лучить в установленном порядке разрешение Барановичского районного исполнительного комитета на проведение проектно-изыскательских работ и разработать строительный проект на строительство (реконструкцию) объекта в срок, не превышающий двух лет с момента регистрации права на земельный участок, и осуществить строительство (реконструкцию) объекта в сроки, определенные проектно-испытательным комитетом в срок, не позднее срока, на который предоставлен земельный участок, возратить его состав земель населенного пункта в состоянии, пригодном для использования по целевому назначению, и продлить в установленном порядке срок аренды земельного участка.	Здание АТС – 1-этажн., 1979 г.п., площадь – 136,6 кв.м. Земельный участок площадью 0,05 га использовать для размещения промышленного производства, общественного питания, торговли, услуг; срок аренды – 30 лет.	Административное здание 1-этажн., 1975 г.п., площадь – 65,7 кв.м гаражи на три блока 1-этажн., 1975 г.п., площадь – 188,3 кв.м; склад-мас-терская, рама, туалет 1-этажн., 1962 г.п., площадь – 114,4 кв.м; здание склада с колесом 1-этажн., 1973 г.п., площадь – 85,8 кв.м. Земельный участок площадью 0,9517 га использовать для размещения объектов общественного питания, торговли, услуг; срок аренды – 99 лет.
Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка		- осуществить государственную регистрацию права на земельный участок в течение двух месяцев со дня подписания договора аренды земельного участка; - в случае изменения назначения недвижимого имущества получить в установленном порядке разрешение районного исполнительного комитета на проведение проектно-изыскательских работ, разрешенное проектно-испытательным комитетом на проведение проектно-испытательных работ и разработать строительный проект на строительство (реконструкцию) объекта в срок, не превышающий двух лет; - до окончания срока аренды земельного участка совместно с районным исполнительным комитетом решить вопрос его дальнейшего использования.	- обратиться за государственной регистрацией возникновения права на земельный участок в течение двух месяцев со дня подписания договора аренды земельного участка, но не позднее трех месяцев со дня подписания протокола аукциона; - в случае изменения назначения недвижимого имущества получить в установленном порядке разрешение районного исполнительного комитета на проведение проектно-изыскательских работ, разрешенное проектно-испытательным комитетом на проведение проектно-испытательных работ и разработать строительный проект на строительство (реконструкцию) объекта в срок, не превышающий двух лет, и осуществить строительство (реконструкцию) объекта в сроки, определенные проектно-испытательным комитетом в срок, не позднее срока, на который предоставлен земельный участок, возратить его состав земель населенного пункта в состоянии, пригодном для использования по целевому назначению, и продлить в установленном порядке срок аренды земельного участка.
Начальная цена предмета аукциона, руб.	218 754 676	23 883 898	56 284 991
Задаток для участия в аукционе, руб.	43 750 900	4 776 000	11 056 000
Организатор аукциона	Фонд «Брестоблимушество», г. Брест, ул. Ленина, 11, тел.: (0162) 21 19 82, 23 12 63, 20 87 85, 23 44 06, 23 44 78, www.brest-region.by, www.gki.gov.by		

* – Данные объекты переданы в аренду. Срок действия договора аренды по 19 июля 2016 года.
Аукцион проводится 9 октября 2012 года в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 524 (здание облисполкома).
Для участия в аукционе организатор аукциона предлагает:
Заявление на участие в аукционе по установленной форме, к которому прилагаются следующие документы:
Документ, подтверждающий вложение суммы задатка с отметкой банка на р/с 3642941148018 дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Брестской области (код 739), получатель платежа – фонд «Брестоблимушество», УИИ 200020538, срок внесения суммы задатка – до подачи заявления на участие в аукционе;
юридическим лицом Республики Беларусь или индивидуальным предпринимателем – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального заверения;
инностранным юридическим лицом – копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованный в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык;
инностранным гражданином или лицом без гражданства – документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованный в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык;
Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 404, 405, 413, фонд «Брестоблимушество» по рабочим дням с 8.30 до 13.00 и с 14.00 до 17.30 по 8 октября 2012 года включительно.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТА ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ

НАЧАЛЬНАЯ ЦЕНА ПРОДАЖИ СНИЖЕНА НА 80 %

№ лота	Наименование предмета аукциона	Характеристика предмета аукциона	Начальная цена предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей
2.	Неиспользуемое здание связи, расположенное по адресу: Витебская область, Ушачский район, Ушачский с/с, дер. Материна, ул. Центрального, 30.	Характеристика недвижимости: капитальное строение с инв. № 234/С-5941 (здание специализированное связи – отделение связи) с сараем и уборной, одноэтажное кирпичное, общей площадью 57,7 кв.м, постройки, фундамент бугтовый, перекрытие деревянное, утепленное, крыша – шиферная. Земельный участок: с кадастровым номером 224984905101000005, площадью 0,0432 га, для обслуживания отделения почтовой связи, сроком аренды 50 лет. Ограничения в использовании земель – охранная зона электропередачи напряжением до 1000 В, площадью 0,0014 га.	47 615 233	9 523 000

Организатор – фонд «Витебскоблимушество», г. Витебск, ул. «Правды», 38, контактный телефон-факс в г. Витебск: (0212) 476096, сайты www.gki.gov.by, www.fondgosim.vitebsk.by, e-mail: vofndogim@tut.by.
Аукцион состоится 12 октября 2012 г. в 15 часов в здании фонда «Витебскоблимушество» по адресу: г. Витебск, ул. «Правды», 38.

1. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00, последний день приема документов 11.10.2012 до 17.00 по адресу: г. Витебск, ул. «Правды», 38, кабинет 308. Заключительная регистрация участников 12.10.2012 в 14.00 до 15.00. К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

2. Сумма задатка перечисляется до подачи заявления на участие в аукционе на расчетный счет № 36429303027026 в Региональной дирекции № 200 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, получатель – фонд «Витебскоблимушество», УИИ 300002495.
3. Участник, ставший победителем аукциона (претендент на покупку), после окончания аукциона обязан подписать протокол аукциона; не позднее 10 рабочих дней со дня подписания протокола аукциона, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения; не позднее 12 рабочих дней со дня подписания протокола аукциона заключить договор купли-продажи недвижимости и договор аренды земельного участка.

4. В соответствии с частью третьей пункта 7 Декрета Президента Республики Беларусь от 7 мая 2012 г. № 6 земельный участок предоставляется в аренду покупателю имущества без проведения аукциона и без взимания платы за право заключения договора аренды.

6. Информация об условиях участия в аукционе, условиях предоставления земельного участка опубликована ранее в газете «Звязда» № 203 от 25.10.2011, № 99 от 06.05.2012, № 128 от 06.07.2012.
Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЙ ФОНД ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА

извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества (далее – аукцион) 15 ноября 2012 г. в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. К.Маркса, 39, зал аукционов.

Организатор аукциона: Минский городской территориальный фонд государственного имущества, г. Минск, пр. Независимости, д. 8, конт. тел. (8017) 200 20 89, каб. 227.

№ лота	Наименование предмета аукциона	Характеристика предмета аукциона	Начальная цена предмета аукциона, руб.	Сумма задатка, руб.
1	Имущество, находящееся в собственности ОАО «Полиграфкомбинат им. Я. Коласа», расположенное по ул. Красной, 23 в г. Минске.	Имущество расположено на земельном участке общей площадью 2,3552 га. В состав имущества входит: имущество, находящееся в республиканской собственности – изолированное помещение с инвентарным номером 500/D-716921, общей площадью 317 кв.м, год постройки – 1953; имущество, находящееся в собственности ОАО «Полиграфкомбинат им. Я. Коласа», которое состоит из: изолированного помещения с инвентарным номером 500/D-707953349 (год постройки – 1953, помещение 4-этажное, общая площадь – 21674,5 кв.м, в помещении имеется 4 грузовых лифта), изолированного помещения с инвентарным номером 500/D-707953350 (год постройки – 1953, расположено в промышленном корпусе на 1 этаже, общая площадь – 573,5 кв.м, помещение общественного питания), капитального строения с инвентарным номером 500/С-8759 (котельная, год постройки – 1954, общая площадь – 910 кв.м), капитального строения с инвентарным номером 500/С-8764 (здание склада с трансформаторной подстанцией и мастерской, год постройки – 1954, общая площадь – 3212 кв.м), капитального строения с инвентарным номером 500/С-20781 (здание клуба, библиотеки, мелдуника, склада, год постройки – 1965, общая площадь – 1751 кв.м), капитального строения с инвентарным номером 500/С-32294 (макулатурное здание, год постройки – 1995, общая площадь – 296 кв.м), капитального строения с инвентарным номером 500/С-32305 (производственное здание при макулатурном складе, год постройки – 1995, общая площадь – 166 кв.м), дорог на территории комбината, навеса сварочного, навеса рамы металлического, павильона металлического, ограды кирпичной, ограждения металлического, ограждения из железобетонных панелей, ограждений металлических (возле ПСХ), ограждения сетчатого для ресиверов, двух ворот распашных 5,0-2,5, брызгального бассейна, дымовой трубы металлического, водопровода наружного, канализации наружной, теплотрассы наружной, наружного газопровода, оборудования котельной.	40 000 000 000 белорусских рублей	4 000 000 000 белорусских рублей
2	Начальная цена предмета аукциона	407 206 509 800 белорусских рублей		
3	Сумма задатка и реквизиты расчетного счета	40 000 000 000 белорусских рублей вносятся на р/с 3642900000870 в ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, код 153001795, УИИ 100048181 Минского городского территориального фонда государственного имущества, назначение платежа – задаток для участия в аукционе		
4	Наименование предмета аукциона, их контактные телефоны	Министерство информации Республики Беларусь, 220004, г. Минск, пр. Победителей, 11, конт. тел. (017) 203 92 31; ОАО «Полиграфкомбинат им. Я. Коласа», 220600, г. Минск, ул. Красная, 23, конт. тел. (017) 288 12 73		
5	Условия аукциона	Заключение с Минским горисполкомом инвестиционного договора о реализации инвестиционного проекта по строительству гостиничного комплекса категории «пять звезд плюс» (не менее 250 гостиничных номеров) с сохранением исторического облика здания		

Порядок проведения аукциона определен Инструкцией о порядке организации и проведения торгов по продаже некоторых объектов, находящихся в республиканской собственности, утвержденной постановлением Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь от 13.03.2009 г. № 36.
Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до наступления даты его проведения.
Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 8, каб. 227, по рабочим дням с 9.00 до 17.00. Последний день приема заявлений – 13 ноября 2012 года.
Победитель аукциона в сроки, указанные в протоколе о результатах

аукциона, обязан возместить Организатору аукциона затраты на организацию и проведение торгов по продаже некоторых объектов, находящихся в республиканской собственности, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона при заключительной регистрации под роспись.
Договор купли-продажи между Продавцом и Покупателем заключается в течение 10-ти рабочих дней с даты проведения аукциона.
Осмотр предмета аукциона участниками производится ежедневно в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00 заместителем директора ОАО «Полиграфкомбинат им. Я. Коласа» (Чих Петр Аркадьевич, конт. тел. (029) 338 49 88).

ОДО «ЮгАгро» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

по продаже дебиторской задолженности, принадлежащей ОДО «ЮгАгро»

Организатор торгов: управляющий в деле о банкротстве ООО «Диспонент»: г. Гомель, ул. Молодости, 5, комн. 1, моб. (8029) 621 22 36, тел. 68 26 34.
Продавец дебиторской задолженности: ОДО «ЮгАгро», г. Гомель, Привокзальная площадь, д. 1.
Аукцион состоится 26.09.2012 г. в 12.00 по адресу: г. Гомель, ул. Молодости, д. 5, комн. 1.

Наименование дебитора	Место нахождения имущества (дебиторской задолженности)	Номинальная стоимость задолженности	Размер задатка	Начальная цена продаж, без НДС, руб.	Задаток, руб.
Лот № 2 КСУП «Нивы» (задолженность по судебному приказу № 3-8037/11-15 от 24.08.2011 г.)	Жлобинский район, Солонский с/с, ул. Советская, 29, комн. 409	17 080 256	70%	5 124 080	256 205
Лот № 3 КСУП «Нивы» (задолженность по судебному приказу № 49-14/2011 от 05.10.2011 г.)	Жлобинский район, Солонский с/с, ул. Советская, 29, комн. 409	28 227 311	70%	8 468 195	423 410
Лот № 4 КСУП «Нивы» (задолженность по судебному приказу № 49-14/2011 от 01.11.2011 г.)	Жлобинский район, Солонский с/с, ул. Советская, 29, комн. 409	28 227 311	70%	8 468 195	423 410

Заявления и прилагаемые к нему документы принимаются с момента опубликования настоящего извещения, по адресу: г. Гомель, ул. Молодости, д. 5, комн. 1, с 9.00 до 17.00 в рабочие дни. Прием документов заканчивается 25 сентября 2012 г. в 16.00.
Задаток перечисляется до 25.09.2012 года (включительно) на р/с 3012471008014 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, МФО 153001739, УИИ 490492855.
Условия продажи – без условий.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 27 сентября 2012 г. проводит повторный открытый аукцион № 12-А-12 на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске

Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. На торги выставляются право аренды на 5 лет 8 земельных участков для строительства объектов недвижимости в г. Минске:

№ п/п	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Функциональное назначение предполагаемого объекта строительства	Начальная цена предмета аукциона (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона (бел. руб.)	Условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона
1.	ул. Гольшанская (Защень)	500000000007006104	0,4064	Магазин со смешанным ассортиментом товаров с объектом общественного питания	608 932 480	60 000 000	9 644 037	-
2.	В квартале ул. Липовая – ул. Проектируемая № 5 – ул. Зеленолугская	500000000008005549	0,4047	Продовольственный магазин	620 322 560	62 000 000	9 986 483	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 36 969 630 руб.
3.	Микрорайон Каменная Горка-4 (по генплану № 29)	500000000006006486	0,3046	Объект общественного питания (кафе)	617 033 130	62 000 000	9 904 666	-
4.	Жилой район «Лебяжий» № 19 (по генплану)	500000000007005964	0,3103	Предприятие общественного питания	635 153 720	65 000 000	7 440 671	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 52 646 659 бел.руб.
5.	ул. Уборевича	500000000002007787	0,2710	Объект торговли и общественного питания (кафе)	538 349 910	54 000 000	9 478 885	Возмещение убытков учреждению здравоохранения «10 городской клиническая больница» в размере 39 760 000 руб., действующем на дату его фактического возмещения
6.	В границах ул. Запорожская – ул. Аннаева – ул. Двинская	500000000001033725	0,1513	Объект торговли и общественного питания (кафе)	331 893 640	35 000 000	6 783 241	-
7.	ул. Масюковщина – ул. Колесниковая в районе бывшей д. Масюковщина	500000000006006193	0,4000	Объект обслуживания с помещениями торговли и общественного питания	467 901 144	46 000 000	5 324 086	-
8.	В границах квартала ул. Либаво-Роменская – ул. Балтийская – ул. Бородинская (по генплану № 1)	500000000003004090	0,1152	Магазин	276 109 450	27 000 000	5 969 637	-

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержится на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).
Аукцион состоится 27 сентября 2012 г. в 12⁰⁰ по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.
Для участия в аукционе необходимо: внести задаток (задатки) не позднее 21 сентября 2012 г. в размере, указанном в графе 7 (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков – задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УИИ – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – Финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению);
представить в УП «Минский городской центр недвижимости» – организатору аукциона следующие документы:
заявление на участие в аукционе;
документ, подтверждающий вложение суммы задатка (задатков), с отметкой банка;
подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, в соответствии с которым победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на внесение платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 %, обязан возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;
дополнительно представляется:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального заверения;
индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального заверения;
представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;
представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального заверения, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенности или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;
представителем иностранного гражданина – легализованные в установленном порядке доверенности, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

18 сентября 2012 г. в 10.30 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Брестский КСМ».
Повестка дня:
1. О приобретении акций ОАО «Брестский КСМ» на баланс общества.
2. О совершении сделок общества.
3. О списании дебиторской задолженности.
Местонахождение ОАО «Брестский КСМ»: г. Брест, ул. Годзецкого, 28.
Место проведения собрания: г. Брест, ул. Годзецкого, 28.
Время регистрации в день проведения собрания с 10.00 до 10.30.
При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).
С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 10.09.2012 г. (с 10.00 до 16.00) по месту нахождения общества.
УИИ 2002295903 Совет директоров.

Извещение о проведении 01 октября 2012 года торгов по продаже имущества, на которое обращается взыскание, в счет неисполненного налогового обязательства, неуплаченных пеней

Предмет торгов (наименование, характеристики, местонахождение продаваемого имущества)	Пожарное помещение (одноэтажное капитальное строение, стены кирпичные, инвентарный номер 600/С-132071, общая площадь 174,5 кв.м, год постройки 1964), расположено по адресу: Минская обл., Минский р-н, Михановичский с/с, аг. Миханович, ул. Советская, 14а.
Организатор аукциона	УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, ком. 10, 220030, г. Минск
Балансодержатель (должник)	ТЧУП «Алазая»
Начальная цена	536 359 000 белорусских рублей
Сумма задатка	53 000 000 белорусских рублей

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке учета, хранения, оценки и реализации имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 04.09.2006 № 559, и порядком проведения аукциона, утвержденным организатором аукциона.
К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, представившие организатору аукциона следующие документы:
заявление на участие в аукционе (по форме, определенной организатором аукциона); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, определенной организатором аукциона); копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для физических лиц) и индивидуальных предпринимателей); подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.
Задаток перечисляется на расчетный счет № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, получатель – УП «Минский городской центр недвижимости», УИИ 190398583.
Торги проводятся в форме открытого аукциона на основании начальной цены. Торги проводятся аукционистом, определенным постановлением аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов.
Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона осуществляется победителем торгов. Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона.
Аукцион проводится 01 октября 2012 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с 13.09.2012 по 27.09.2012 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (в пятницу – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.
Телефон для справок: (017) 327 48 36 – УП «Минский городской центр недвижимости».

